AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 41-mas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 12-tą SPALIO (OCTOBER) 1935 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Valstybės Prezidento Kalba

IŠLEIDŽIANT NAUJĄ KARININKŲ LAIDĄ

Kaunas Elta.. Valstybės Prezidentas, p. A. Smetona, rugsėjo mėn. 15 d. Karo Mokykloje kalbėjo dviem atvejais: aikštėje, pakeliant kariunus karininkais, ir per iškilmingus pietus.

Pakeliant kariunus karininkais, Tautos Vadas pasakė šiuos žodžius:

"Pirmasis karininko laipsnis, jaunieji leitenantai, yra pirmas pastolis į viršų pasirinktuoju keliu. Nekantriai, spėju, laukėte tos dienos, kurią susilauktute pakeliami karininkais. Šioji diena yra didi iškilmė jusų jaunąme gyvenime. Del jos džiaugiatės ne tik jųs, bet džiaugiasi ir kariuomenės vadovybė, gavusi jus savo eilėsin, džiaugiasi musų tėvynė, kad jai tarnausite savo mokslu ir savo ginklu. Nuoširdžiai sveikinu jus, jaunieji karininkai, ir geriausiais linkėjimais palydžiu jus vykstant laimingu keliu musų tėvynės Lietuvos garbei".

Per karininkų iš'eistuvių iškilmingus pietus Tautos Vadas pasakė tokio turinio kalbą:

"Jaunieji leitenantai ir atsargos leitenantai! Jau esu turėjęs malonumo šiandien jus pasveikint pirmuoju karininko laipsniu ir palinkėti geriausios kloties jusų pašaukime. O dabar, jusų mokytojų ir auklėtojų akivaizdoje, prie visų iškilmės dalyvių noriu dar kelis žodžius pasakyti.

Kas žmogui svarbiau? Protas, valia ar žinios? Taip kartais klausiama. Aš sakyčiau, kad visos trys tos sielos savybės yra lygiai svarbu nes jos sudaro žmogau asmenybę. Protas, valia ir žinojimas nėra skirtingi dalykai, jie yra vienuma, jie sudaro žmogaus budą, jie todel turi buti lygiai lavinami. Tik šių savybių harmonija, arba santarvė, duoda stiprią asmenybę. O santarvė yra galima tik per drausmę ir susiklausymą. Be jų nėra pasiekiamas geras žmogaus budas. Karo mokykla — drausmės mokykla. Didelio nerimo metu, kokį dabar gyvename, drausmės dėsnis įgyja dar didesnės reikšmės. Jis pravartu auklėjantis ne tik karinėms įstaigoms, bet ir visam tautos gyvenimui, visoms jos organizacijoms. Juk tik per drausmę tėra įmanoma tautos vienybė.

Auklėti vienos mokyklos ir vienodais dėsniais, šiandien jųs, jaunieji ir atsargos leitenantai, skiriatės ir nueinate dviem keliais: vieni liekate kariuomenėje, antri, atlikę karinę prievolę, grįžtate platųjin gyveniman. Ar tai reiškia, kad jau nebesusitiksite? Tai nereiškia. Atsargos leitenantai nepasimesite nei su tuo mokslu, kurio trumpu laiku esate įsigiję šioje mokykloje, nei su joje įprasta drausme. Savo pavyzdžiu jųs rodysite visuomenei drausmės svorį, skelbsite jai, kad tik drausmingos tautos tėra nepalenkiamos nei audrų nei vėtrų, kurias šiandien jusų dvasios vadas yra minėjęs savo gražiame žodyje, jums šiandien pasakytame. Jums teks visuomenėje susitikti su neribota laisve, griaunančią tautos drausmę, bet jųs mokėsite atsispirti palaidam gyvenimui, rikiuodami drausmingą laisvę. Esate jauni. Daug turite pajėgos, taigi įstengsite žygiuoti prieš vėtras ir audras, nešini švyturiais, uždegtais čia mokykloje, ir šviesite sau ir kitiems kelią. Nuo jusų irgi pareina musų krašto saugumas. Patys toliaus auklėsite, patys toliaus mokysitės ir kitus mokysite. Mokslas platus ir nepabaigiamas. Ko esate čia išmokę, tai toliau plėsite. Drąsiai savo švyturiais žygiokite.

Jaunieji leitenantai, turį laimės didžiuotis Lietuvos karininko vardu, iš pareigos esate tėvynės sargai. Taip vadina senovės mokslininkas Platonas karius. Jiems nebaisu nei audros, nei vėtros, jiems uždavinys saugoti tą namą, kurio sargybai pastatyti. Karys vadas, žemesnio ar aukštesnio laipsnio, yra auklėtojas ir mokytojas jam pavestų kareivių. Jis budi, kad neįsibrautų kariuomenėn srovių, priešingų drausmei ir paklusnumui. To jis pasiekia ne vien grasmės priemonėmis, bet ir savo doringa įtaka. Jei vadas drąsus, tai ir jo kareiviai nebailys. Ko pats išmokęs, tai įkvepia ir kitiems, jo žinioje esantiems. Drąsus ir milžino slibino nenusigąsta ir jokiam vėjo pustelėjimui nepasiduoda. Musu tauta dažnai esti baidoma milžinais. O kad vadas jų nebijo, tai ir jo kareiviai nepasiduos baimei.

Jųs, jaunieji karininkai, kurie paliekate kariuomenėje ir kurie atsargon išeinate, vieno tikslo sieksite, nors ir dviem keliais vyksite, — sieksite, kad Lietuva butų stipri. Ji bus stipri, nes jųs ją stiprinsite. Palikdami savo motiną mokyklą, jųs skiriatės su ja, jausdami daug padėkos savo auklėtojams. Be to, jųs žinote, kad tas mokslas, kurio čia esate gavę, yra duotas musų tautos. Taigi jai su meile tarnaukite. Jųs tik pradedate gyventi, ir ilgas gyvenimo kelias laukia jusų. Kurdami savo buitį, kursite ir savo tautos gyventę. Savo laimėje nepamiršite ir Lietuvos laimės.

Lietuviško alaus stiklą, jaunieji ir atsargos leitenantai, geriu jusų sveikatai ir jusų pasisekimui".

Klaipėdos Seimelio Rinkimų Balsai Jau Suskaityti; Lietuviai Seimely Užims 5 Vietas, o Vokiečiai 24

Klaipėda, spalio 9. – Jungtinė spauda praneša, kad Klaipėdos rinkimų seimelio balsai jau suskaityti. Į seimelį buvo renkama 29 atstovai, iš kurių lietuviai išrinko 5 atstovus, o vokiečiai išbalsavo 24. Sulig paduotų iš Klaipėdos žinių, lietuviai vieną atstovą gavo daugiau, tai yra vietoj pirmiau buvusių 4 atstovų dabar turės 5. Už 122 lietuvių kandidatus paduota 364,204 balsai, gi vokiečių suvienytas (Einheitlist) lapas gavo 1,522,679 balsų.

Klaipėdos rinkimai ėjo su dideliu trukšmu ir grąsinimais iš Vokietijos pusės. Nors lietuviams ir sunkoka buvo sutvarkyt hitlerininkų sukurstytą lietuviškai vokišką minią, tačiau viskas užsibaigė ramiai ir dargi su lietuvių laimėjimais. Nors tie lietuvių laimėjimai ir menki, bet visgi yra laimėjimai. Krašto valdymo forma dar šiuo sykiu nepasikeis, bet reikia tikėt, kad netolimoj ateity lietuviai paims viršų.

Japonų Kerštas Kiniečių Pramonei

Tokio. — Isamu Hišinuma, Įmonių ir Prekybos Ministerijos pramonės sekcijos vadas pareiškė, kad vienas iš jų remiamų planų yra priverst 6,000,000 kiniečių pirklių apleist savo biznius šalyse, kur jiems sekėsi ir į jų vietas pastatyt japonus pirklius, kurie parduotų japoniškus išdirbinius. Nors japonų pirklių skaičiaus padauginimas visose šalyse yra raginama kaipo abelnas nusistatymas prekybos praplėtimui, Hišinuma pastebėjo, kad jeigu vietiniai ten pat gimę pirkliai butų priversti likviduoti biznius, bedarbė ir nesusiprtimai sektų. Todėl, jisai įrodo, kad butų daug geriau pakeisti kiniečius ir išvengt nemalonumų. Jisai paaiskina, kad nuo Mančukuo įvykio, kiniečiai pirkliai Nederlandų Induose, Pietinėse Jurėse, centralinėje ir pietinėje Amerikoje daugiau nepardavinėja japonų prekių. Jie daro apyvartą su prekėmis tos šalies, kurioje gyvena ar padarytomis Kinijoj ar kitose užsienio šalyse.

Toliau Hišinuma pareiškia, kad kiniečių pirkliai siunčia dideles sumas perleidomis į savo tėvynę. Jisai norėtų, kad šios sumos tektų Japonijai, todel, jisai ragina naudotis teisingomis priemonėmis atsiekt šitą tikslą ir norėtų, kad japonai išvarytų kiniečius pirklius. Tokis elgimasis, jis priduria, turėtų nuo pat pradžių palankų atsinešimą link rytinių šalių žmonių, ką kiniečiai jau yra įsigiję ir išugdę. Hišinuma remia dar ir šiuos budus: išvengt nesusipratimus su užsieniu, kapitalo eksportas įsteigimui įmonių už jurų, kur jie negalės kompeticiją vesti su vietinėm dirbtuvėm ir išreikalaut eksporto mokesčių, tikslu, pagelbėt atlyginti už nuostolius, sutiktus per pirkimą užsienio prekių kaipo priemonė subalansuot prekybą kur reikalinga.

51 TAUTA PRIPAŽINO ITALIJĄ KALTA; TAUTŲ LYGA BANDYS JĄ UŽBLOKADUOT

Ženeva, Šveicarijoje, spalio 10. — Vienas iš italų valdininkų Suvienytai spaudai pranešė, kad užblokadavimas Italijos reiškia karą. Italų delegatai apleidžia Tautų Sąjungą šiandien, bet pakol kas laukia įsakymo iš valdžios. 51 tauta pripažino Rymą kaltu už pradėjimą karo be jo paskelbimo. Už tą Italijos prasižengimą, ji bus užblokaduota daugiausiai didžių valstybių. kaip Anglijos su Prancuzija. Bet Italija sakosi blokados nebijanti, ji gausianti žaliosios medegos iš Austrijos, Vokietijos ir kitų valstybių įvežant per Vokietiją.

Kaip matot, jei tikėt to italų valdininko pareiškimui, Europos karas gali užsidegti bile minutą ir su tąja minuta prasidės tokia žmonių skerdynė kokios dar pasaulis iki šioliai nebuvo matęs.

12,000 ITALIJOS KAREIVIŲ NUKENTĖJO NUO KARO

Paryžius, spalio 9. — Iš čia pranešama, kad jau 12,000 italų kareivių nukentėjo nuo karo su Etiopija; vieni jų užmušti, kiti sužeisti, o treti nuo netinkamo klimato ir šiaip visokių ligų liko nebetinkamais į kareivių eiles ir todel juos jau gabena atgal į Italiją, o kad papildyti tuščias vietas, tai Italija laivais gabeno desėtkus tukstančių naujų, sveikų kareivių į karo fronto skerdyklą, kuriuos pasitiks toks pat likimas.

Sakoma, kad 200,000 italų kareivių jau seniau nugabentų, bet netinkamai buvo prirengti del tropiško klimato, ir už tai juos laukia didelis pavojus, o kurie dar gyvais liks, taip pat turės but gabenami atgal į Italiją kaipo paliegėliai.

LONDONAS. — Tautų Lyga buvo manius vienbalsiai pasmerkt Italiją ir ją nubaust kaip Tautų Lygos narį už jos pasiryžimą pult Etiopiją. Tačiau kuomet buvo prieita prie balsavimo pasirodė, kad Austrija ir Hungarija stojo Italijos pusėn. Dobar Londonas ir Paryžius labai susirupino tų dviejų valstybių priešingumu. Tačiau abelnai manoma, kad tų dviejų valstybėlių pasipriešinimas prieš visą Tautų Lygą mažai ką reiškia ir Italija, neatsižvelgiant į jos užtarėjus — bus nubausta.

Dabar jau Anglija iš tikrųjų rengiasi prie karo su Italija. Anglų kabinetas per ištisą dieną laikė sesijas ir nutarė ant spalio 22 dienos (savaitę anksčiau negu paprastai) sušaukt parlamentą. Mat, be parlamento žinios visuotinos mobilizacijos skelbt negali.

DJIBOUTI, prancuzų Somalija. — Iš čia ateina gandai, kad italų pirmynžanga nuo Mussa Ali kalnyno stabdoma ir itaų kareiviai marinami troškuliu. Sakoma, kad etiopiečiai nusudino upių, šulinių ir požeminių šaltinių vandenį, taip, kad dabar italams labai sunku yra surast tinkamo gėrymui vandens.

TOKIO. — Japonija, kuri neseniai pasitraukė iš Tautų Lygos jokių griežtų tarimų prieš Italiją nedarys, apart morališkos Etiopijai paramos. Tačiau ant kiek yra žinoma, Japonijai labai norėtusi matyt Angliją karo stadijoje, nes tasyk ji lengvai galėtų iš anglų užkariaut Australiją.

GIBRALTAR. — Čia netikėtai atplaukė 4 anglų submarinai, kad apsiet Gibraltaro tvirtovę. Londono minios demonstrantų reikalauja Anglijos įsikišimo į italų karo reikalus, kad sustabdyt žmonių skerdynę su Etiopija.

MADRYDAS. — Ispanijos karo ministeris Gil Robles pareikalavo iš valdžios, kad ji paskirtų $21,760.000 del 1936 metų biudžeto ginklavimosi reikalams.

STOCKHOLMAS, Švedijoje. — Iš čia pranešama, kad Etiopija turi ir 25 orlaivius, ir dar vokiško stiliaus, kurie iki šioliai buvo paslėpti, bet gerai parengti prieš italų oro antpuolius.

BERLYNAS. — Vokiečiai su dideliu pasiryžimu budavoja iš 107,500 tonų laivyną, kuris lyginasi vienam ketvirtdaliui anglų karo laivynui sulig anglų-vokiečių sutarties. Į tą tonažą įeina visokio kalibero mušio laivai ir submarinai.

Iš visų pasauly įvykių, pirmoje vietoje stovi Afrikos, Europos ir ant galo gal pasaulinis karas. Karas tarpe Etiopijos ir Italijos dar nesiskaito tikru karu, bet kuomet anglai su prancuzais susitarę ims ir užblokaduos italus, tąsyk jau gal susilauksim Europos karo. Prasidėju Europos karui, Vokietija bandys jungti prie savęs Australiją su Hungarija. Prancuzija to nedaleis, ir tokiu budu gali kilt karas tarpe Vokietijos ir Prancuzijos. Prancuzijai pradėjus karą iš dviejų frontą, gal jai ateis į pagelbą Sovietai. Sovietams einant vokiečius mušt, be abejonės kad lenkai bandys jiems kelią pastot. Lenkams pradėjus karą, veikiausia ir Lietuva bus įtraukta.

Taip ir atrodo, kad karo debesiai kabo ant žemės kamuolio kurie gręsia išnaikinimu žmonijos civilizacijos.

KAUNO PADĖKA AMERIKOS LIETUVIAMS

Spalio šeštą dieną (October 6) iš Kauno buvo gauta New York'e sekančio turinio telegrama, kuri paštu persiųsta į Vašingtoną:

"Kaunas 6 spalio 1935.

Lietuva — Žadeikis-New York

Gausingai susirinkę teatre organizacijų atstovai ir Kauno visuomenė Dariaus Girėno testamento vykdytojui Vaitkui iškilmingai pagerbti prašo priimti karštus sveikinimus ir nuoširdžiausį dėkingumą tamistai, Felikso Vaitkaus tėvam, konsului Kalvaičiui, ALTASS vadovybei, pirmininkui Grigaičiui, visai spaudai, Dariaus-Girėno paminklo komitetui Chicagoje, visai Amerikos lietuvių visuomenei dosniai rėmusiai antrąjį skridimą ir įamžinusiai pirmąjį kilnių paminklų. Priėmimo komiteto pirmininkai: Burmistras Merkys, Profesorius Žemaitis, Kapitonas Mitalas".

Ši telegrama yra beabejo vaisius to entuziazmo, kuris yra apėmęs Kauno gyventojus ryšium su Felikso Vaitkaus atvykimu Kaunan. Lietuva aukštai ir vieningai įvertina Amerikos lietuvių pastangas ir transatlantinio lakuno F. Vaitkaus kilnų heroizmą, kuris atnešė garbės visai lietuvių tautai ir tuos praktiškos naudos tarptautiniai aviacijai.

Lietuvos Pasiuntinybės Informacijos Skyrius

Surasta Rinkų Specialiai Klaipėdos Krašto Gaminiams

Klaipėdos krašto pieninės pagamina nemažą kiekį vadinamojo tilžiškio surio, kuris ne visas vietos rinkoje suvartojamas. Lietuviškoji krašto direktorija per užsienių reikalų ministerijos ekonominį departamentą pradėjo rupintis suriui rinkų. Jau turima konkretus pranešimai, kad tilžiškį surį galima eksportuoti didesniais kiekiais į Palestiną ir Šiaurės Ameriką. Ta proga reikia pažymėti, kad Klaipėdos krašto žemės ukio ir prekybos rumai rinkų surasti savo krašto ukininkų šiems gaminiams parduoti visai nesirupino.

Taip pat dviejose valstybėse numatoma daug parduoti kavalerijos tipo arklių. Tokie arkliai beveik išimtinai auginami Klaipėdos krašte. Jų Klaipėdos krašte butų galima eksportuoti apie 400. Tiek Klaipėdos kr. ukininkai kavalerijos tipo arklių galėtų patiekti eksportui.

$20,000 Mėnesinės Algos

New Yorko Pirmynžangos Darbų Administratorius Generolas Hugh Johnson atsistatydino nuo savo pareigų neapsižvelgiant į jo riebia mėnesinę algą, skaičiuje $20,000. Ir jis ne vienas tiek gavo, jų ir daugiau tokių yra.

Užtaigi visi ir grudasi prie valdžios lovio. Nors didžiumai šalies gyventojams neretai prisieina ir bumiriauti, kuomet jų valdininkai nebežino kaip pinigus švaistyti. Tai mat, kokia šios šalies demokratija!

Anglja Importavo 23,000,000 Cigarų

London, rugsėjo 30. — Anglija laike 1934 metų importavo iš Kubos 22,998,400 cigarų, kas reiškia, kad Anglijos importas laike vienų metų pakilo iki 8,000,000 ant Havanos cigarų. Kuba labai stebisi, iš to, kad anglams taip labai galėtų patikt jų išdirbystės cigarai.

Moteris Mirs Rusijoj už Šokolado Vogimą

Leningrad. — Darbininkė moteris Leningrado Šokolado Dirbtuvėje buvo nuteista mirti, delto, kad ji pavogė šokoladą del pardavimo. Toji moteris, Maria Mattisova-Urago, turėjo pagelbininką, savo vyrą, kurs buvo nuteistas dešimts metų kalėjime, kaipo sėbras. Trys sargai dirbtuvėje buvo apkaltinti už ėmimą šokolado saldainių kaipo kyšius ir buvo nuteisti nuo vieno iki dviejų metų prie priverstinų darbų. Trys kitos moterys darbininkės, kurios pagelbėjo vagystėje buvo pasiųstos kalėjiman trims arba septyniems metams.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Baltimore, Md.

TRUPUTIS APIE SUTUOKTUVES IR VARDUVES

Rugsėjo 22-rą dieną susituokė A. Miliauskas, žinomo rubsiuvių kontraktoriaus, A. Miliausko, sunus su p-le Kašinskaite. Sutuoktuvės buvo Šv. Alfonso lietuvių bažnyčioj 4 val. po pietų, pokilis lietuvių tautinėj salėj. Apie šias sutuoktuves galima tiek pasakyti, kad jos buvo nepaprastos ir ilgai bus nepamirštamos.

Nepaprastoms tuomi, kad buvo labai didelės, 42 poros pabrolių, 4 svočios ir keli šimtai rinktinės publikos — svečių; o ilgai nepamirštamos delto, kad kaip žmonės kalba, bažnyčioje per didelį žmonių (žingeiduolių) susigrudimą, ne vienas iš sutuoktuvių dalyvių tapo apvogtas. Kaip kam ir gana stambias sumas pinigų iš kišeniaus ištraukė.

Prie to dar bažnyčioj buvo daug ryžių išbarstyta, kas labai užpykino kun. Dr. L. Mendelį, kuris sekamą sekmadienį iš sakyklos labai išbarė tuos, kurie nesigailėjo ryžių ir dar prigrąsino, kad kuomet bus kitos sutuoktuvės šioj bažnyčioj, tai pasišauksiąs policiją, ir kartu su policija temysiąs ir kas tik bandys berti ryžiais tuoj bus areštuotas. Paskui aiškino, kad ryžiai yra kiniečių maistas.

Rugsėjo 29-tą dieną susituokė J. Gabrielevičius su p-le P. Miliauskaite. Sutuoktuvės buvo Šv. Alfonc lietuvių bažnyčioj, o pokilis jaunojo motinos namuose, 39 S. Strecker gatvės. Kun. L. Mendelis vidurdienį iš sakyklos duotą žodį ištesėjo ir laike jų sutuoktuvių keturi policijantai su pačiu kunigu dabojo, kad kas nebarstytų ryžių ir jų niekas nebarstė. Šiuomi kun. Mendelio elgesiu daug žmonių skao, kad policijos pakvietimas padarė lietuviams sarmatą.

Trečiadieny, spalio 2-rą, lietuvių salėje įvyko Amalgameitų unijos lietuvių skyriaus susirinkimas. Po perskaitymo protokolo, pirmiausia buvo paimtas raportas iš skyriaus pildomojo komiteto, kuris negalėdamas išspręsti Lietuvos Laisvės paskolos bonų klausimo, grąžinti Lietuvai ir atsiimti pinigus, ar palikti ant toliau? Po trumpų diskusijų veik vienbalsiai nutarta palikti ant toliau neaprubežiuotam laikui.

Čia reikia atiduoti kreditas musų komunistam, kurie labai streksejo prieš Lietuvos valdžią ir kuriem "Laisvė" duoda įsakymus visur agituoti už išleitimą L.L.P. bonų, šiuo kartu užsilaikė tiesiog dziantelmoniškai — nei už nei prieš.

Toliau buvo išklausytas raportas komisijos iš rugsėjo 25-tos įvykusio skyriaus piknko, kurį "Naujosios Gadynės" reporterį visai nematęs, o buvo labai išsigėręs. Iš raporto pasirodė, kad piknikas davė skyriui $57.36 nedatekliaus. Nedatekliaus priežastis viena, kad rengimo komisija padarė per daug dideles tiesiog nerubuotas išlaidas, o antra ir svarbiausia, tai unijos viršininkų nahališkas užsiėmimas nariams ant sprando ir visiškas nesiskaitymas su jų reikalais, taip narius ir atšaldė nuo unijos parengimų, kad jie nebenori nė girdėti apie parengimus netik į juos lankytis.

Beja ant galo dar reikia pasakyti, kad rugsėjo 29 dieną kaipo mykolinių diena, Mikas Akelaitis iškėlė šaunią puotą ir susiprašęs savo artymus draugus, puikiai juos pavaišino. Svečiai šauniai pasivaišinę skirstydamiesi, palinkėjo ponam Akelaičiam ilgo ir laimingo gyvenimo. **P. P. Jaras**

New Haven, Conn.

VILNIAUS GEDULO PAMINĖJIMAS

Vilniui Vaduot Sąjungos skyrius ir šios kolonijos lietuvių veikėjai, kurie atstovauna didžiumą draugijų ir organizacijų rengia iškilmingą Vilniaus pagrobimo paminėjimą, sekmadienį, spalių 13-tą, 1935 metais. Paminėjimas įvyks Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 339 Greene St., New Haven, Ct., pradžia 4-tą valandą po pietų. Įžanga bus 25 centai.

Šiai dienai yra pakviestas geras kalbėtojas, gerb. V. M. Čekanauskas, kuris yra V.V.S. pirmininkas ir ką tik šiomis dienomis grįžęs iš Lietuvos. Taipgi jisai lankėsi pavergtame Vilniuje, apie kurio padėtį gyvu žodžiu nupieš ir papasakos apie musų brangios tėvynės Lietuvos stovį.

Šiam parengimui yra ruošiama specialė dainų programa, kurią išpildys ukrainiečių choras, kuriam vadovaus gerb. kun. Wolynuc, taipgi jis pasakys ir prakalbą anglų kalboje.

Programoje dalyvauja Šv. Kazimiero parapijos choras vadovaujant gerb. vargonininkui V. Stasevičiui ir Dainos choras po vadovyste jauno vedėjo J. Latvio. Solo išpildys musų kolonijos pasižymėjusi dainininkė ponia A. Vokėtaitienė ir panelė O. J. Šiemataitė. Taipgi pasižadėjo kalbėti musų gerbiamas klebonas kun. V. P. Karkauskas.

Rengimo komisija susideda iš sekančių asmenų: V. Norkunas, V. Alksninis, F. Rumskas, A. Pilvelienė, M. Benevičius, J. Čeponis, V. Kripaitis, A. Pilvelis, M. Kvaratiejus, A. Bakaitis, A. Žimkus ir M. Jokubaitė. Ši komisija nuoširdžiai kviečia visus atsilankyt į šį gražų parengimą. Brangus broliai ir sesutės, kuriem rupi Vilniaus reikalai ir musų tėvynės likimas, kviečiam atsilankyt į šį paminėjimą ir paremt šį darbą. Visas pelnas bus pasiųstas Vilniui Vaduoti Sąjungai į Lietuvą.

Korespondentas

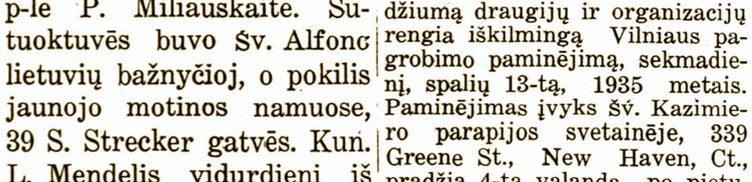

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMO KNYGĄ JAU SPAUSDINAMA

Tai bus jau iš eilės šešta laida šitos knygos atspausdinta. Šį sykį bus dapildyta kai kuriais skanumynų ir gerymų receptais. Duokit užsakymus tuojau. Knyga bus gatava dėl siuntinėjimo apie vidurį šio mėnesio. Kaina $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON ST. — WORCESTER, MASS.

Chicago, Ill.

Lietuviai įžymiai paminėjo 15 metų sukaktuves Vilniaus netekimo. Spalio 9 dieną Lietuvių Auditorijoj įvyko viešas lietuvių susirinkimas tam tikslui; susirinko daug lietuvių. Vakaras turėjo programą dainų, kalbų ir kitokių pamarginimų. Šiaip kitais vakarais Vilniaus netekimo 15 metų sukaktuvės per radio minėjo "Margutis" ir kitos firmos, su programėliais tam tikslui pritaikytais.

— Ciceroj gyvenęs Liudvikas Mikutenas, savo namuose po No. 1314 prie Cicero gatvelės, rastas pasikoriusiu; saužudystės priežastis nežinoma, tačiaus sprendžiama, kad Mikutenas turėjo nusižudyti įpuolęs desperacijon iš rupesčio, kad negalėjo gauti darbo.

— Stasys Lesčinskas, gyvenąs po No. 3448 prie So. Union gatvės, likosi auka dviejų ginkluotų plėšikų, kurie įsiveržė į jo namus pareikalavo atiduoti pinigus, o reikalavimą išpildyti Lesčinskui nesiskubinant, plėšikai jį nušovė. Lesčinskas amžiaus turėjo 56 metus.

— Franas Klimas, 29 metų amžiaus, gyvenąs po No. 4818 prie So. Hermitage gatvės, nuėjęs į vargšams pašalpos dalinimo stotį prie 63 gatvės, ten išmušė langą, duris ir sudaužė rašymo stalą, keršydamas užtai, kad jam duodama permažai pašalpo. Užtai teisėjas Dunne jį nubaudė $50., kuriuos jis turės atidirbti Bridewell akmenų skaldytuvėj.

— Jau visą savaitę streikuoja pieno išvežiotojai, kurių derybos su pieninyčių savininkais per vasarą nepavyko del pakėlimų algų $5. per savaitę. Streikieriai ir jų simpatikai prie miesto rubežių konfiskuoja iš kaimų atvežamą pieną ir mieste pieno jau randasi trukumas. Gubernatorius žada paskelbti karo stovį Illinois valstijoj, kad su kariuomenės pagelba butų galima miestus pienu aprupinti.

— Bitumino anglių kasyklų savininkams susitaikius su angliakasiais del algų pakėlimo, Chicagoj žadama pakelti anglių kainą 25-40 kiekvienam anglių tonui, nes ir kasyklose ant tiek pabranginama anglius, kad sukelti tą sumą, kurią sudarys angliakasių algų pakėlimas.

— Viesėdamas čia seniau buvęs USA. vidaus reikalų ministeris F. B. Kellogg, surengtame jo priėmimui pokilyj Stevens viešbutyj, susirinkusiems svečiams pasakė, kad Europoj jokio karo artimiausiais laikais nebus "ten kol aš busiu gyvas", nes Europa yra perdaug nuvargus iš jau buvusių karų, o visi šiadieniniai karais atsiduodanti šukavimai, yra niekas kitas tik desperatiški šukavimai karo pavojum visai nekvepianti.

— Šią savaitę įvyksta Great Western viešbutyje, Illinois valstijos moterių kongresas, aptarimui priemonių kariavimui su šlykščiomis madomis moterių drabužių. Bus nustatyta taip ir drabužių manierų aprubežiavimas.

— R. M. Sweitzer, buvęs apskričio iždininku, kuris del išeikvojimo iždo pinigų buvo prievarta išmestas iš tarnybos, buvo patraukęs teisman apskričio tarybą, kad su teismo pagelba atgauti prarastą tarnybą, tačiaus teismas pripažino, kad pavarymas jo iš tarnybos buvo tiesotas.

CHICAGOJ MIRĖ LIETUVIAI

Boleslavas Matukevičius, ½ amžiaus, iš Magunų parapijos, mirė 20-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Aleksandra Stanaitis, iš Šaulių apskričio, Žagarės parapijos, mirė 22-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Stasys Šimkus, ½ amžiaus, iš Kaltinėnų parapijos, mirė 25-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Paulius Pranckietis, ½ amžiaus, iš Panevėžio apskričio, Naujamiesčio parapijos, mirė 26-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Paulius Jurselevičius, seno amžiaus, iš Tauragės apskričio, mirė prieglaudoj 26-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Juozas Urbikas, ½ amžiaus, iš Tauragės apskričio, Viduklės parapijos, žuvo automobilių nelaimėj 28-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Juozas Jakaitis, 41 metų amžiaus, Panevėžio apskričio, Ramygalos parapijos, mirė 9-tą dieną rugsėjo, palaidotas tautiškuose kapuose.

Antanas Narbutas, nežinomo amžiaus, iš Mariampolės apskričio, Kalvarijos parapijos, žuvo automobilių nelaimėj, rugsėjo 13-tą dieną.

Volteris Mitkus, 46 metų amžiaus, iš Telšių apskričio, Smilgių parapijos, mirė 14-tą dieną rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Jonas Sultca, ½ amžiaus, iš Panevėžio askričio, Saltunės parapijos, mirė 13-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Liudvikas Dupakas, 56 metų amžiaus, iš Vilniaus apskričio, Daugeliškio parapijos, mirė 19-tą rugsėjo, palaidotas Alyvų Kalno kapuose.

Vincas Krušas, 25 metų amžiaus, gimęs Chicagoj, mirė 19-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Edvardas Stravinskas, 12 metų amžiaus, gimęs Chicagoj, mirė 20-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Juozas Zakarauskas, 47 metų amžiaus, iš Mariampolės apskričio, Skriaudžių parapijos, mirė 28-tą rugsėjo, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Kazys Tranauskas, 46 metų amžiaus, iš Telšių apskričio, Plungės parapijos, mirė 3-čią spalio, palaidotas Šv. Kazimiero kapuose.

Ona Bandziunienė, 46 metų amžiaus, iš Šakių apskričio, Sintautų parapijos, mirė 2-trą spalio, palaidota Šv. Kazimiero kapuose.

— Katalikų veikėjai surengė tinkamus vakarus prieėmimui iš Pasaulio Lietuvių Kongreso gryžusiems delegatams, tarpe kitų ypatingai Šv. Jurgio parapijos klebonui pralotui Krušui ir "Draugo" redaktoriui L. Šimučiui. Prie tos pačios progos paminėta ir vardadienis pralotui Krušui.

— Chicagoj ir artimose apylinkėse po šiltų rugsėjo mėnesio dienų, umai atšalo oras ir temperatura nupuolė nuo 92 iki 40 laipsnių. O spallo 5 dienos rytmečiu pasirodė ir sniego plevelės belakstant ore. Iš taip umo ir ankstyvo atšalimo oro, žmonės spelioja busiant ankstyva ir šalta žiema šiais metais. **LSB.**

Philadelphia, Pa.

VARGONININKAS J. MICKUNAS IR CHORAS

Jonui Hodeliui apleidus Šv. Kazimiero parapiją, kurs per ilgus metus vargonininkavo ir buvo visų mylimas, visų žinomas kaipo gabus asmuo muzikos s r i t y j e, dabar visi parapijonai jo apgailestavo. Jonui Hodeliui vargonai sakyte sakė žodžiu! Visi žinojo ką jis mano giedoti vos išgirdus vargonų balsus; tai buvo lengva kaip didžiajam taip ir mažajam chorui giedoti.

Po vargonininko J. Hodelio atsisveikinimo, parapijos choras turėjo geras vakacijas. Už poros savaičių, iš kur ten atvyko naujas vargonininkas, t.y. p. Antanas Vismanas, bet naujam vargonininkui nepasisekė sudaryti chorą; ir taip del kitokių kliučių (mažos algos), turėjo apleisti Philadelphijos Šv. Kazimiero parapiją.

Dabar vietinis, čia gimęs jaunuolis, Jonas Mickunas, užima vargonininko vietą. Jis yra brolis musų artistės dainininkės Emilijos Mickunaitės, (kuri dabar jau vedus). Tas jaunuolis, yra gabus, ir jam pilnai sekas valdyti naujai parremontuotus vargonus, su daug pagražinimo balsų ir varpelių, kurie keičiasi leidžiant vargonus. Tuomi reikia duot kreditą jaunam vargonininkui. Jis sudarė jau gana stiprų chorą, nors ir ne visi choristai dar gryžo, kurie buvo "išblaškyti", tačiau jau ir dabar choras gana gražiai gieda.

Jau mėnuo praėjo nuo to laiko kada pirmu kartu girdėjom J. Mickuną vargonais grajinant ir jo chorą g i e d a n t! Tuom turim g a r b ė s tarti žodį, kad visi patenkinti Jonu Mickunu, t.y. nauju vargonininku, ir sykiu Šv. Kazimiero parapijos choru, kadangi J. Mickunas seka J. Hodelio pėdomis.

"Balandėlis"

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE
AMERIKOS LIETUVĮ

Worcester, Mass.

MARIJOS VARDO DR-JOS SIDABRINĖS SUKAKTUVĖS

Šv. Vardo Marijos Draugija minėjo savo 25 metų gyvavimo sukaktuves, sekmadienį, rugsėjo 29-tą dieną. Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijos bažnyčiose įvyko iškilmingos šventos mišios. Marijos Vardo draugijos narės ėjo prie Dievo stalo in korpore. Kiekviena buvo pasipuošusi po balta gėle, kaipo ženklą, pagerbimui draugijos steigėjo a.a. kun. Vinco Bukavecko. Abiejų bažnyčių altoriai buvo labai gražiai išpuošti. Laike sukaktuvių mišių, panelė Julė Rogliutė, giedojo solo, abiejose bažnyčiose.

Šeštą valandą vakare, Šv. Kazimiero bažnytinėje svetainėje įvyko iškilminga vakarienė. Sujo tiek daug svečių, apie 900 žmonių, kad nesutilpo ir daug turėjo pavalgyt virtuvėje ir paskui stovėdami klausėsi programos. Svetainė buvo labai puikiai išpuošta mėlynos ir baltos spalvomis. Viršuj scenos buvo mėlyna iškaba sidabrinėmis raidėmis, o ant scenos buvo draugijos šilkinė vėliava, apie kurią sudėta skaitlingi gyvų gėlių vainikai, kuriuos prisiuntė įvairios vietinės organizacijos. Stalai buvo papuošti gražiomis gėlėmis.

Vakarienė prasidėjo 6:30 valandą vakaro. Elzbieta Kupstienė, kuri pirmininkavo per 18 metų, atidarė vakarą prašydama kunigo A. Petraičio atkalbėti maldą; p a s k u i pervedė p r o g r a m o s perstatymą advokatui Antanui Milleriui. Buvo perstatyta, iš pradžių, seniausios narės, kurios prisirašė draugijai pradedant gyvuoti: Viktorija Čiginskienė, Cecilija Zinkienė, Uršulė Urbanavičienė. Ona Pečiulienė, Anielė Barauskienė, Uršulė Stalgaitienė, Magdalena Karaliunienė. Dalyviai sveikino šląs nares triukšmingais delnų plojimais. Draugija suteikė dovaną poniai Onai Pečiulienei, iš Spencer, Mass., kuri buvo pirmoji draugijos pirmininkė ir niekuomet pašalpos negavo.

Laike vakarienės sekantieji garbės svečiai ėmė dalyvumą ir išreiškė draugijai linkėjimus: kun. Augustinas Petraitis; kun. Konstantinas A. Vasys; kun. Stanislovas J. Vembre; kun. Jonas J. Bakanas; miesto majoras John C. Mahoney ir jo žmona; dak. P. Vaikšnora; dak. S. A. Bergin, draugijos gydytojas; dak. K. Zekus; dak A. Karpavičius; Juozas J. Žemaitis ir Justinas Balsys, chorų vedėjai; George A. Wells, "Sunday Herald" leidėjas; adv. K. Tamulionis.

Muzikališka programos dalis susidėjo sekančiai: Viktorija Putelienė padainavo akumpanuojant savo sunui; panelė Julė Rogliutė dainavo, gi J. Žemaitis pritarė pianu; Juozas Žemaitis ir Justinas Balsys, vietiniai vargoninkai dainavo solo, pritariant pianu viens kitam; V. Lukosevičius daina solo, pritariant pianu jo seserei; kvartetas susidedantis iš Margarietos Delionienės, Marijonas Žemaitienėe, Anielės Tamkienės, S o f i j o s Biekšienės, Emilijai Milienei pritariant pianu, padainavo keleta lietuviškų dainelių.

Vietinės draugijos buvo užkviestos ir ėmė dalyvumą vakarienėje, gi kartu prisiuntė gėlių pluokštes ir vainikus. Draugijos, per savo pirmininkus, išreiškė Marijos Vardo draugijai daug linkėjimų; Vincas Kupstas, Šv. Kazimiero draugijos vardu; Antanas Dailyda, Šv. Jurgio draugijos; Juozas Glavickas, Šv. Liudviko draugijos; Jonas Daučiunas, Šv. Vardo Jėzaus draugijos; Magdalena Urmonienė, Moterų Sąjungos 5-tos kuopos; Ona Staliulionienė, Šv. Petronėlės draugijos; Marijona Ščiukienė, Šv. Onos draugijos; Anielė Nedzeckienė, Aušros Vartų moterų draugijos; Kazys Lekeckas, S.L.R.K.A. 41 kuopos; Motiejus Bruožys, Birutės draugijos; Juozas Skliutas, S.L.R.K.A. 98-tos kuopos; Adomas Volungis, Šv. Šeimynos draugijos; Petras Parulis, Studentų draugijos; Vincas Kereišis, Lietuvos Vyčių 26-tos kuopos; Vladas Rimša, Blaivininkų ir Tėvų Marijonų Rėmėjų; Petras Katauskas, Labdarybės draugijos. Kalbėjo ir sekančios Marijos Vardo narės, kurios buvo tarp rengėjų šio paminėjimo: Petronėlė Bačinskienė, Elzbieta Kupstienė ir kitos.

Šv. Marijos Vardo draugija yro nuveikusi daug gražių darbų, kaip bažnyčiai taip ir tėvynei, Lietuvos ir lietuvybės labui. Šioji draugija yra prisidėjusi savo piniginėmis aukomis prie pastatymo ir įrengimo Šv. Kazimiero bažnyčios, parapijos mokyklos; Aušros Vartų parapijos bažnyčios; Lietuvos Laisvės Paskolos pirkimo; Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ir Marianapolio lietuvių kolegijos, kuriai paaukavo net $100. Permaža vietos suminėti visus naudingus darbus, kuriuos ji yra nuveikusi.

Draugija yra netik idėjinė, bet ir pašalpinė; narių mokestis yra 25 centai į mėnesį, o ligoje suteikia pašalpos $3.00 į savaitę, taipgi draugijos gydytojas prižiuri ligones nemokamai; pomirtinės suteikia $200. ir užprašo atlaikyt po keturias šv. mišias už velionę; nuperka gražų pagrabinį gėlių vainiką ir paskiria šešias draugijos palydoves, laike laidotuvių. Laike spalių, lapkričio ir gruodžio mėnesių turinčioms nuo 16 iki 25 metų įstojimas yra nemokamai. Šv. Vardo Marijos draugija turi 575 narių.

Marijos Vardo draugija reiškia širdingą padėką visiems, kurie tik prisidėjo prie šio pasekmingo 25 metų sukaktuvių paminėjimo. Ypač reiškia padėką vietinėms draugijoms, kurių vardai paminėti aukščiau, už gražias gėlių pluokštes; taipgi už visus gerus linkėjimus, išreikštus gerbiamų kalbėtojų laike vakarienės.

Julė Aliukienė, Prot. Rašt.

Pažink Savo Krašto Grožį – Atsilankyk

LIETUVA

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

NEW YORK — KLAIPĖDA
Per Gothenburgą, Švediją
Laivakorčių kainos Trečiąja klase
Ten ..... $ 97.50
Ten ir atgal $167.00
J. A. V. mokesčiai atskirai
Laivų išplaukimai iš New Yorko:
KUNGSHOLM ..... Spalio 23
GRIPSHOLM ..... Spalio 30
DROTTNINGHOLM Lapkr. 16
GRIPSHOLM .... Gruodžio 7
Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platesnes informacijas teikia ir parduoda laivakortes visi musų autorizuoti agentai, taipgi visi musų skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
10 State St., Boston, Mass.

RUDENĮ

Paėmęs aš geltoną lapą,
menu jau vasaružės kapą.
ruduo ateina kaip naktis,
bet ir jame — nauja viltis!
Ruduo nereiškia dar nykimo —
tai valanda susikaupimo,
kad po ateisiančios žiemos
gyvybės butų vel naujos!
Kai rudenį gyvybė tuni,
taip, mintys smegenyse, kune,
tyliau, gilau per žiemą veiks —
ramybės joms žiema suteiks!
Ir su pavasario paukštužiais
į širdį džiaugsmas vėl atužęs
pažadins jausmus puotai vėl, —
tai kam liudėti ir kodėl?!..

Palanga, 1931. IX. 5 d. **Arėjas Vitkauskas**

Ad. Raulinaitis

UŽSIENIO LIETUVIAI IR LIETUVOS ASPIRACIJOS

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpiučio mėn. 11—17 d.d. Kaune, Valstybės Teatre

Lietuvių tauta, istorijos smarkiai nuskriausta ir pamokyta, ir šiandieniniame savo padėjime gali tikėtis pagerinti savo buklę ir užtikrinti ateitį tik tapdama gyvastinga tautiniu susipratimu ir sava tautine kultura, tapdama atspari viskam, be išimties, kas svetima.

Lygiai gajus ir sveikas turi buti musų tautos kamienas — laisvoji, savoje valstybėje gyvenanti tautos dalis; lygiai gajos šaknys — Lietuvos valstybės ir tautos vadovybė, jos kulturos kėlėja-inteligentija, ta busimoji lietuvių tautinėse kulturos ir tradicijų saugotoja arba aristokratija; lygiai gyvastingos ir gajos turi buti ir lietuvių tautos medžio šaknelės, driekai — užsienio lietuviai — vistiek kur jie bebutų. Tik su sveiku kamienu, stipriomis šaknimis ir gajais gyvastingais drekais medis ne tik gražiai žaliuoja, klesti. bet ir stebuklingai auga, keroja. Taip ir su tauta. Tat nekartokime istorijos klaidų! Musų garsingasai Gediminas ir jo įpėdiniai Kęstutis ir Vytautas buvo narsus kariautojai, gudrus strategai, sumanus valdytojai, bet nekoki tautinės kulturos ugdytojai, savų tautinių tradicijų saugotojai.

Tiesa. musų istorikų ši sritis mažai ištirta, bet jau vienas tas faktas, kad gražiausiais lietuvių tautos žydėjimo laikais, kada Lietuvos valstybė viešpatavo nuo Baltijos iki Juodųjų jurų, nevengta savo pavaldinių-gudų kalbos ir net rašto... Pakanka tik pavažiuoti aplink Vilnių arba net Latvijoje už Daugavpilio, netoli latvių, rusų ir lenkų rubežiaus, apie Indricą, Skaistą, ir pamatysime, kad tą istorinę klaidą ne vien Liublino unija padarė, darė ją ir Lietuvos žydėjimo laikai. Minėtose vietose dar ir dabar tikrų lenkų nelengva surasti, bet jų esama, ir dar kiek, nes katalikai gudai kone visi paliokais save vadina, nors daugelis kalba tik gudiškai; o drauge, kaip ir musų sulenkėję miestelėnai, neapkenčia lietuvių dažnai biauriau už tikruosius lenkus. Panašių atsitikimų yra ir su pačiais lietuviais, nors žymiai rečiau. Tuo tarpu likę ir dabar tikrieji baltgudžiai daugumoj su tikraisiais lietuviais sugyvena gražiuoju. Ar dar reikia geresnės ironijos?! Kur kalbininkų, archeologų ir istorikų žiniomis anais laimingiausiais lietuvių tautos ir valstybės laikais buvo pats lietuvių židinys, ten dabar suspėjusios kelios kulturos ir net kalbos pereiti. Ir nenuostabu: laisva valia mums atsidavus baltgudžių įtakai, nesunku buvo ir lenkams gražiuoju įsiprašyti, ypač anais kulturėjimo ir krikščioninimo laikais, o įsiprašius ir musų bajorijoje įsigyvenus lenkų tradicijoms, dar lengviau ir rusų ir vokiečių, ar tai kulturai, ar tai bent papročiams įsišaknyti. Nesistebėkim tat, kad po poros šimtmečių nuo galingosios Lietuvos laikų, jau Lenkijos ponai pradėjo ir ligi šių laikų nenurimsta svajoję apie Lenkiją nuo Juodųjų ligi Baltijos jurų (od morza do morza); juk nuo Jogailos ligi Pilsudskio pavyzdingiausiai ją valdo lenkiškos kulturos lietuviai, kurių sentėvių kardas praskynė tas ribas. Pakaks. Istorija tebunie mums mokytoja ir savo pavyzdingais žygiais ligi Maskvos ir nepavyzdingu apsileidimu tautinės kulturos srityje.

Mieli viso pasaulio lietuviai ir lietuvės, tu, lietuvių tautos kamiene ir šaknys savoje valstybėje, ir jųs, šaknelės ir driekai, išsidraikę po visą platųjį pasaulį! Kai ukininkas palieka vienai vasarai dalį lauko papudymauti, tai paskiau, sėdamas tame pudyme rugius arba kviečius, du kartu aria ir du kartu akėja, nes tik taip jis įgali pudymaujant įsigalėjusias piktžoles. Ir apskritai, — kai mes kokį nors darbą pavėliname, tai turime imti jį su dviguba energija ir tempu dirbti, ypač susidarius kliučių. Mes turime: arba pirmiausiasia užkirsti kelią kliutims, arba paskirti tam darbui milžinišką energiją, kad tos kliutys persilpnos taptų, arba ir viena ir antra neveikti drauge. Taip ir su tautine kultura. Istorijos pamokyti mes turime užkirsti kelią sąmoningai ar nesąmoningai dar ir dabar į musų tautą besiskverbiančioms svetimybėms; bet tai mes galėsime lengviau padaryti tik tuomet, kai musų gyvenime bus kuo pasivaduoti — bus pasivaduojama sava tautine kultura, savais tautiniais papročiais ir Lietuvoje ir užsieniuose. Vadinasi, pirmoji musų pareiga, atseit ir aspiracija, apjuosti visą lietuvių tautą viena sava tautine kultura.

Kęstutiškos karingumo dvasios mums netruksta ir nepritruks. Tai rodo įvairųs sukilimai, bažnyčios kovos dėl paskutinio tautybės turto — kalbos, tai vainikuoja Širvintų ir Giedraičių kovos už nepriklausomybę, Dariaus ir Girėno žygis (Fel. Vaitkaus, ir daugelis smulkesnių žygių žygelių namie ir svetur. Labai klysta naujojo teutono įžulųs generolai, vildamiesi su viena divizija mums visiems gerai pažįstamų "kulturtrėgerių" perjoti musų tautos židinį — laisvąją Lietuvą. Kęstučio ir Vytauto kraujas mumyse nėra miręs, jį atgaivino tos silpnai apginkluotos kuopos prieš lenkiškas devizijas regularios kariuomenės prie Giedraičių, jį sustiprino amerikiečių vainikas — Dariaus ir Girėno žygis.

Kitaip yra su tautine kultura. Ji susijusi su kasdieniniu tautos gyvenimu, su viso pasaulio gyvenimo eiga. Gana pradėti pernelyg ką nors svetimą simpatizuoti-įsimylėti, ir jau nejučiomis pradedame jo pėdomis eiti (prisiminkime musų bajorus), o ypač, kai svetimo vietoje neturime ko nors sava. Taip buvo seniau, tai — dar liudniau net pastebime ir šiandien. Kiekviena svetima naujiena pas mus lengvai prigyja; kas svetima, tai gera, o kas sava, tai prasta ir net bloga. Čia ir gludi dar toji musų tautos tragedija; nuo čia ir turėtų prasidėti pirmosios ir stipriausios musų visų, o ypač laisvosios Lietuvos, aspiracijos. Čia reikia darbo ir dar kartą darbo; darbo sistematingo, patvaraus, vieningo visomis kulturos kryptimis ir sakyčiau, su tempu (kurio taip mums truksta), susidarant tinkamas politines ir visuomenines sąlygas ir tuo užkertant kelią kliutims iš svetimųjų kulturų, o ypač slaviškosios, kuri dar ir šiandien mus moko greitai norėti dideliu ponu buti, "kaip anais 'laimingais' caro laikais", o ponu buti tai reiškia nieko nedirbti ir didelius pinigus imti...

Pakaks pudymauti musų tautinės kulturos dirvonams! Laikas pagaliau sistematingai pradėti visos tautos bendromis ir vieningomis pastangomis arti ir akėti tuos per šimtmečius svetimybėms apžėlusius pudymus. Prisiminkime pav., kai ukininkas valė savo dirvą po Didžiojo karo. Šiame darbe neturi buti nei pozicijų nei opozicijų. Šioj srityj pakanka darbo net ir pasaulėžiura skirtingoms grupėms, kaip ir profesijoms bei luomams. Tik reiktų pamiršti opozicinius šukius: juo blogiau, juo geriau; kaip ir tautiečių rušiaviąą į sunus ir posunius. Visi mes lietuvių tautos vaikai, broliai ir seserys, visiems savo tautos, t.y. visų musų likimas lygiai turi buti brangus. Kas Apvaizdos skirti vadovauti — pirmose tautiečių eilėse eiti, tai turime savo darbais vertai ir pavyzdingai priešakyje žengti, kas juos lydime tai geri palydovai bukime; toks visuomeninis jausmas — nuotaika tokia vienybė gerai atsilieps į visą tautą, į užsienio lietuvius ir į visą pasaulį. Štai, musų aspiracijoms sąlygos, štai, darbų linkmė! O ypač tau, laisvosios Lietuvos išauklėtoji karta, pavyzdy užsienio jaunimui, kuri privalai dar labiau pajusti, kas sava, o kas svetima.

Dažnai girdime balsų kad visi esame patriotai: jei tik valstybės pražuties pavojus pasirodytų, vėl visi išvien stotų atkaklion žutbutinėn kovon. Nekartokim istorinės klaidos! Visi mes ir užsieniečiai tą tikime, tik apsižiurėkim, kad šiais tempo laikais neatsitiktų, jog pervėlu jau bus šaukti į tą žutbutinę ginklo kovą; juk jau daug kartų mes esame pavėlavę, pradėjus Kęstučiui, Vytautui, baigiant Klaipėdos krašte. Yra vėl tautiečių, kurie amžinai mėgsta girtis ar džiaugtis tik padarytu, kad ir tuo, jog su Sviatopolk Mirskiu vienoje karietoje važiavęs... Džiaugtis ir didžiuotis savo tautos nuveiktais darbais nėra bloga, net reikalinga tautinei savigarbai ugdyti, tik nereiktų užmigti ant tų laurų — tai jau slaviško ponavimo žymė. Prisiminkime savą, Lietuvą išparceliavusią, bajoriją, kuri net ginklu praeitį gynė, tik... maža rupinosi ateitimi.

Juk ne paslaptis gerbiamiems kongreso dalyviams, kad vos musų visų tėvynėje — lizde pasireiškia naujas judėjimas, nauja kryptis ar partija, tuoj, žiurėk, artimiausioj lietuvių kolonijoj — o dažnai pasiekia ir tolimiausias — užsienyje jau tie pat vėjai pradeda pusti; senosios grupės, o dažniausiai jų atkaklųs vadai neužsileidžia, ir peštynėms galo neberasi dažnai net vietos politines policijas provokuojant ir panašius kitus negarbingus budus panaudojant). O juk ir jie visi lietuviais dedasi. Dar blogiau, kad kuri nors grupė, draugija, ar net paskiri asmens, patekę Lietuvos vadovybei opozicijoje, pralenkia ir pačios Lietuvos opoziciją. mat, jiems toje srityje veikti nieks neuždraus — jei tik pinigų ir žmonių turi. Jiems nelieka jokios tautines šventenybes.

Užsienio lietuviai dauguma dabar pergyvena poaušrinį laikotarpį, kai, stengiantis visiškai atsikratyti prisiplakusiais lenkais, ieškota įvairių kelių ir budų tautai atgaivinti. Tokius besigraibančius tautiečius gali pavėdėti savu keliu tik sistematinga, jų aplinkybėms priaikinta, tautinę kulturą kelianti ir gyvendinanti veikla. Tos veiklos keliu toliausiai turi buti nuėjusi daugma — pirmoje eilėje laisvoji Lietuvos šalis. (Daugiau bus)

GREITAI TRUKS MERGINŲ?

KIEK PASAULIS GALI IŠMAITINTI ŽMONIŲ

Kas iš nevedusių tikrai mano vesti, tai tas neprivalo ilgai apsivedimą atidėlioti. Yra išrodinėjama, kad netolimoj ateity truks merginų.

Apie tą pavojų rašo ne koks juokdarys, o mokslo vyras. Yra tai Dr. Victor Lebzelter, antropologijos muziejaus direktorius Vienos (Austrijoj) mieste. Tuo klausimu jisai parašė knygą.

Dr. Lebzelter išvedžioja, kad daugely kraštų jau ima apsireikšti vyrų perviršis. Taip ėmė darytis del praktikavimo gimdymo kontrolės. Jei toj kryptyje pagėrėjimo nebus, tai ve prie ko tas eis. Vokietijoj 1925 metais tukstančiui ženybinio amžiaus vyrų tebuvo 997 merginos. 1930 metais tukstančiui vyrų tebuvo 968 merginos. 1935 metais tukstančiui vyrų teliko 869 merginų. Jei dalykai nepasikeis geresnėn pusėn, tai 1945 metais tukstančiui vyrų merginų teatseis 835. O 1950 metais tukstančiui vyrų tebus 788 merginos.

Tas, kas dedasi Vokietijoj, kartojasi ir kitose šalyse. 1945 metais Vokietijoj 2.500.000 vyrų turės likti vieni gungiais, nes nebus jiems merginų. Prancuzijoj tokių vyrų, negaunančių merginų bus 2.000.000, tiek pat bus Didžiojoj Britanijoj, Čekoslovakijoj bus 400.000 vyrų, Austrijoj — 200.000 vyrų.

Dr. Lebzelter nurodo, kad kai kitos gyvunijos veislės atsiduria ant išsigimimo kranto, tai jų tarpe atsitinka tas pat, kaip ir žmonijoj, tai yra patelių skaičius mažėja, o patinų esti perviršis.

Kaip sakyta, tas tautų nykimas apsireiškia dėl gimdymo kontrolės. Juo toliau tautos eis tuo klaidingu keliu, tuo sparčiau eis jų nykimas. Bet kaip pasukti tautas į kitą kelią, kuomet visas pasaulis pilnas bedarbių? Kaip žmogui verstis su didele šeimyna, kuomet štai ateina toks laikas, kad darbininkų sutaupas legalizuoti bankai Amerikoj nušluoja, kaip koks baisus tvanas?

Paklausykime kito mokslo vyro balso. Leningrade štai įvyko 15-tas fiziologų tarptautinis kongresas. Tame kongrese prof. Nikolai Ivanovič Vavilov, Leningrado augmenų pramonės instituto direktorius, pareiškė, kad žemė gali išmaitinti 20 bilijonų žmonių. Dabar žmonių ant žemės tėra 2 bilijonai. Išeina, kad žemė gali išmaitinti dar dešimts sykių tiek žmonių, kiek jų dabar yra. 20 bilijonų žmonių žemė galėtų išmaitinti, jei dabar žinomas mokslas butų pritaikintas prie ukininkystės. Minėtas profesorius be kito ko nurodė vieną įdomų savo išradimą, butent taip vadinamą sėklų vernalizaciją. Yra tai iš anksto daiginimas sėklų, kad paskui pasėtos greit prinoksta. Tas be galo svarbu šiauriniams kraštams, kur vasaros labai trumpos.

Taigi matome, kaip įdomi ir duosni yra gamta ir taip keista yra žmonių pažanga. Mokslo vyrai suseka įdomių ir svarbių gamtos paslapčių. Išranda tukstančius mašinų ir pagerinimų. Nurodo, kad žemė gali dešimts sykių daugiau žmonių iššmaitinti, o ištikrųjų jau dabar milijonai žmonių neturi darbo, rudija tinginystėje, genda kuniškai, dvasiškai ir doroviškai, ir jau prasideda išsigimimas.

Išeina, ka žmonijos pažangos frontas neina viena tiesia linija. Kai kame žmonija nužengė labai toli, o kai kame atsiliko. Mokslas ir išradimai pažengė toli, bet dorovėje atsilikome. Inžinerijos mokslas jau prieš 40 metų nurodė, kad yra galima nutiesti tiltą per Atlantiką, bet štai milijonai žmonių be darbo, o nenutiesiama gerų, saugių vieškelių ten, kur jų reikia. Ukininkų ir darbininkų dauguma gyvena bloguose namuose.

Taigi galų gale matome, kad žmonės augdami ir daugėdami, dar nepripildė žemės ir tautų nykimui nėra naturalio pagrindo. Reikia tik, kad tie, kurie prie tautų vairo yra atsistoję, sutvarkytų ekonomiškus dalykus taip, kad visi but pastatyti prie naudingų darbų. Tada bus galima tikėtis, kad tautos pasisuks iš klaidingo kelio. — **"Ž. P."**

PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos paskolos kuponus už 1934 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoje $2.00.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti su stabdyt siuntinėję.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

DVI-GUBAS
Sutaupinimas!

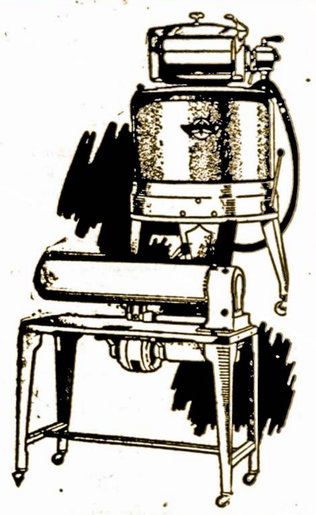

BLACKSTONE WASHER
CONLON IRONER

1—Specialis kombinacios išpardavimas: 1935 Blackstone Elektrinė Skalbimo Mašina ir 1935 Conlon Elektrinė Prosinimo Mašina... Pigi Kaina... Lengvos mokestys.

2—Žemos išlaidos naudojant šiąs mašinas iš priežasties sumažintų Worcesterio Elektros Kainų.

Tiktai pagalvokit — moderniška skalbimo ir prosinimo mašina pasiulomos kartu už didelį sutaupinimą

TIKTAI $5.00 ĮMOKANT
TIKTAI $4.41 mėnesį už abejas mašinas

Telefonuokit mums šiandien... Prašykit, kad parodytų šiąs mašinas Jusų namuose.

THE WORCESTER ELECTRIC LIGHT COMPANY
11 Foster St. **Phone 2-6771**

KNYGOS

Anglų kalboje parašyta knyga "Out of the Whirlwind" (Iš Po Sukurio), pasaka iš lietuvių gyvenimo Amerike, kurios autorius, William Thomas Walsh, suįdomino skaitytojus. Leidėjai yra Robert M. McBride and Company, New York. Šioji knyga yra įdomi lietuviams, todel kad joje pasakojama lietuvio jaunuolio tragiškas gyvenimas, jam susidraugavus su lenkaite. Tai yra tikras įvykis, kurį senesni lietuviai gyventojai gerai atmena.

Viename Connecticut valstijos mieste, 1907 metuose, vienas lietuvis jaunuolis, (knygoje pažymėta, Stephen Wieskievicz —West) buvo neteisingai apkaltintas sykiu su lenkaite (Nina Mateska) už žiaurią žmogžudystę. Tesininkas, kurs gynė Nina Mateska turėjo pasiryžimą žut but pakilt politikoje, todel papirko svarbiausį liudininką, kurs per melagystę nuteisė lietuvį į kalėjimą. Lenkaitė pabuvus kalėjime keletą metų per savo apsukrumą buvo paliuosuota, gi lietuvis išbuvo daug metų — tol, pakol neteisingas liudininkas mirdamas prisipažino prie savo kaltės. Pasakoje dažnai minėjama šie vardai: Casimir Pavlonis, Charles B. Miskas ir p. Janisavage.

Knygoje yra aprašyta kaip dirbtuvėse pasielgiama su darbininkais, iš kurių didžiuma yra lietuviai. Autorius teisingai papasakoja apie darbininkų sunkų gyvenimą, ypač darbo laike ir kaip jie praleidžia liuosas valandas ir šventes. Tiktai pastebima, jog autorius, svetimos tautos žmogus, mažai minėjo apie Lietuvos žmonių papročius, bet apie lenkų gyvenimu Lenkijoj, minėjo kur kas daugiau. Tai gi, nesuprasdamas kaikurių papročių reikšmės, keleta išsireiškimų neatitiko teisybei. Iš to aišku, jog jisai rėmėsi lenkų informacijomis, tai apie lenkus daugiausia minėjo. Šioje knygoje rašytojas pamini daug faktų, kurie yra svarbu svetimtaučiams žinoti. Keli iš šiu išsireiškimų yra: kad lietuviai ir lenkai nesutikdavo nuo pat istorijos pradžios; kad lietuvių tauta ir lenkų tauta yra skirtingos kaip diena ir naktis; kad abiejų tautų kalbos visiškai skirtinogs, ir kad Lenkija yra Lietuvos amžinas priešas net ir po šiai dienai.

NAUDOKIS ŠIAJA PROGA

Prisiųsk mums $2.00
O gausi 400 puslapių knygą

20 AMŽIAUS KARAS

Audimo apdaruose, vertės $1.00

Ir prie tos dar $4. vertės kitokių knygų

ir visos skirtingos

Apie Politiką, Ekonomiją, Socialogiją, Istoriją, Apie Pasaulinį karą; taipgi ton sąskaiton įeina įvairios pasakos, belitristika, poezija, juokai, sapnininkas, kiromantija, monai ir visokios kitokioos čia nesužymėtos knygos, kurias galima įsigyt šiame knygų išpardavime.

Įdėk konvertan $2.00 ir pasiųsk žemiau pažymėtu adresu, o mes pasistengsim tuojau pasiųst $5.00 vertės knygų išskaitant persiuntimo lėšas.

Amerikos Lietuvis
10 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. $1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year ..... 1.00 | Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. $1.50 | Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Pusei metų ..... 1.00 | Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Administracijos Žodis

Mums tenka su nekuriais musų skaitytojais tulų nesusipratimų turėt. Tie nesusipratimai dažnai paeina del menkų kliučių, kurias lengva galima pašalint. Sakysim, jog ir administracija retkarčiais padaro klaidą, nes pasitaiko, kad Amerikos Lietuvio skaitytojas gauna paraginimą del pasinaujinimo savo prenumeratos dar tuomet, kuomet jo prenumerata nėra išsibaigus. Tas suprantama, kad negerai. Reiškia administracija neatliko savo pareigų, nes padarė klaidą. Tačiau tokių atsitikimų pasitaiko labai retai, gal vienas iš kelių šimtų, bet už tai jau nereikia administracijos amžinai pasmerkt, o reikia tik laiškutį parašyt prisiunčiant liudijimo kortelę ir viskas bus gerai; juk mes visi klaidų kai kada padarom.

Dabar paimkim kaikuriuos iš musų skaitytojus, ypatingai tuos, kurie laikraštį užsirašo ir dažnai mano, kad jį prenumeruoja ne del savęs, bet del "musų labo", del laikraščio leidėjų biznio palaikymo. Tokių skaitytojų paprastai prenumerata buna vilkinama ne savaitėmis, bet mėnesiais. Laikraščio leidėjas, nenorėdamas prarast savo skaitytojo, siunčia paraginimus vieną po kitam, laikraščio užvilktą prenumeratą pratęsia ne vieną mėnesį, du, dažnai yra siuntinėjamas laikraštis po pusmetį ir ilgiau už dyką. Ir tokių siuntinėjimų į metus susidaro tukstančiai, pavyzdin, jei 300 musų skaitytojų gaus neapmokėtą prenumeratą per pusmetį — 26 savaites, tai reiškia, kad jiems bus pasiųsta arti 10,000 egzempliorių už dyką. Juk kiekvienam bus suprantama, kad už tą 10,000 egzempliorių laikraščio buvo įdėta darbo ir medegos už apie 500 dolerių. Taigi, jei per pusę metų laikraščio leidėjai siuntinėja 10,000 egzempliorių laikraščio už dyką, tai žinokit, kad jie ant 500 dolerių sau nuostolių pasidarė, kurių jau niekados jiems niekas atgal negrąžys.

Tokie dalykai, kaip prenumeratos vilkinimai kaip tiktai pakerta laikraščių leidėjams kojas ir todel neretai jiems už tai tenka daug nesmagumų panešt. Užtaigi, norim informuot savo skaitytojus, kad vilkinimas prenumeratų yra labai blėdingas laikraščio leidėjams ir todel prašytumem visų savo skaitytojų, kurie gauna paraginimus, tuojau pasinaujint arba administracijai pranešt kas daryt?

Išeivijos spaudos likimas nepavydėtinas, bet apgailėtinas, ir tiktai per dideles leidėjų pastangas, per didelį jų prisirišimą prie savo spaudos, ji ir po šiai dienai dar vis gyvuoja. O ji daug geriau gyvuos jei mes visi kaip vienas stengsimes ją paremt.

Amerikos Lietuvio Adm.

LITUANIKA II IR "KELEIVIS"

39-me "Keleivio" numery ant 8-to puslapio, tilpo neteisingi prasimanymai. Tuose prasimanymuose bandoma pateisint ALTASS del stokos pinigų, o apkaltint tuos, kurie reikalauja is ALTASS išduot apyskaitą iš 40,000 dolerių sumos, suplaukusios į ALTASS iždą.

Siaudinių socialistų organas "Keleivis" bando įtart tautininkus ir katalikus, uztai, kad jų spauda išdrįso teisybės pareikalaut. Juk tautininkai su katalikais devynias dešimtas dalis tos pinigų sumos sudėjo, o keleiviniai "socialistai" likusią dešimtą dalį, ir tai tik del visko... Ir iš tikrųjų, juk kitaip ir but negali, negalima sykiu but ir vilku ir avinėliu?

Kas neatsimina 1933 m. Dariaus Girėno žygiu su Lituanika I? Juk tada "Keleivio" leidėjai prieš tuos du lietuvių tautos drąsuolius piesta šoko ir ragino, kad jo skaitytojai nė cento neduotų del pirmo transatlantinio skridimo. O kad geriau užkenkus, tai "Keleivio" leidėjai surado kokį tai Bartušį iš Springfieldo (Mass. valstijoje), kuris, esą davęs skraidymo pamokas Lindbergo pačiai, ir jis, esą, yra pasirengęs rugpiučio mėnesį išskrist į Lietuvą, o jau rugsėjo grįžt atgal į Ameriką, ir tą žygį, esą padarys be ubagavimo — be kolektų. Na, pažiurėkime dabar, ar ta "Keleivio" pranašystė išsipildė? Žinoma kad ne.

Toliau tame pačiame "Keleivio" rašte bandoma šmeižt Amerikos Lietuvis, kuris esą už transatlantinio skridimo skelbimus paėmęs $80., o "Keleivis" esą už dyką patarnavęs. Tai yra grynas "Keleivio" melas. Jei "Keleivis" gali įrodyt, kad Amerikos Lietuvis yra paėmęs už jame tilpusius skelbimus $80, tai jis skiria "Keleiviui" $100. dovaną, o jei neįrodys, tai turės užmokėt "Amerikos Lietuviui" $100. ir dar atšaukt neteisybę, kad negavus šmeižiko vardo.

"Amerikos Lietuvio" leidėjai nėra gavę tų $80. ar $70. nuo aviacijos dienos rengimo komiteto už laikrašty tilpusius skelbimus ir dagi tų skelbimų niekas neprašė. Jei aviacijos dienos komitetas davė $80, tai jis žino už ką davė. "Amerikos Lietuvis" nė vieno cento nėra paėmęs už transatlantinio skridimo straipsnius, ir ant galo, juk jau peržema butų ir reikalaut už tai. Jei gal bent tik "Keleivis" tai galėtų padaryt. Gi aviacijos dienos skelbimas, kuris tilpo "Amerikos Lietuvy" per ištisus 3 numerius buvo pasiųlytas per patį aviacijos dienos komitetą, tiktai ne su $80. atlyginimu.

Bet to dar negana. "Keleivis" pirm negu įrašė tuos "80 dolerių", jis pasakė, kad esą "tautiškas' laikraštukas mažiukas, ir mažai kas skaito". Tai suprask, skaitytojau, ką reiškia šiaudinių socialistų politika! Mes patariam "Keleivio" leidėjams pastudijuot matematiką ir persitikrint: kuris, "Keleivis" ar "Amerikos Lietuvis" didesnis? "Keleivis" yra statomas 12 punkto raidėmis, o "Amerikos Lietuvis" daugiausia 10 punkto, ir jei suskaitysit, tai atrasit, kad "Amerikos Lietuvy" tilpsta apie 5,000 žodžių daugiau, negu tame "dideliame" "Keleivyje". Juk matematika nemeluoja? Taipgi dar galim drąsiai sakyt, kad "Amerikos Lietuvis" Worcestery "Keleivį ir ant skaitytojų skaitliaus lenkia, ir tas nėra sunku sužinot.

Tai taip, jųs ponai iš "Keleivio" štabo, jei norit but socialistais, tai negalit but melagiais. Alfa

PAŽEMINTI AMERIKOS LIETUVIAI VAITKAUS SKRIDIMO REIKALU

Įtakingiausias New Yorko vakarinis dienraštis 'The Sun" rugsėjo 26 dienos laidoje paskelbė labai nemalonų rašinį Amerikos lietuviams sąryšy su lakuno Felikso Vaitkaus skridimu per Atlantiką. aKdangi šis rašinys labai pažemina Amerikos lietuvius, rėmusius antrąjį transatlantinį skridimą ir pagaliau parodo kiek netaktingumo musų viešuose darbuose pasireiškia, leidžiant tokiems dalykams net amerikonų spaudą pasiekti, tai be jokių komentarų tą rašinį ištisai išspausdiname žemiau, paskelbdami ir jo rėkiančias didelėmis raidėmis išspausdintas antraštes:

REIKALAUS TYRINĖJIMŲ SKRIDIMO FONDE

Amerikos lietuviai nori išklausinėti viršininkus, nes pranešama, kad sukelta $40,000, tačiau Vaitkus turėjo tik 50 centų prieš pat išskridimą.

Amerikos lietuviai, kurie susipažinę su finansavimu paskutinio transatlantinio skridimo, kurį atliko 28 metų amžiaus Feliksas Vaitkus, tikrina, kad lakunas buvo desperatiškoje padėtyje, kuomet rengėsi išskristi. Jei ne jo draugai, sakoma, jis butų išskridęs tik su 50 centų savo kišeniuje.

Nekurie iš tų, ką aukojo skridimo fondui, šiandie labai kritiškai žiuri į tai, kaip buvo elgiamasi ir nori žinoti "kodel armijoj lavintas lakunas turėjo tik 50 centų prieš pat pradėjimą drąsaus žygio per Atlantiką, kuomet skridimo išlaidoms apmokėti buvo surinkta beveik $40,000".

Faktas, kad leit. Vaitkus išskrido akyvaizdoje "blogo oro" raporto iš Dr. James H. Kimball, kuris yra specialistu oro padėties sprendimui virš Atlantiko, ir lakuno numesti pareiškimai laike pasikalbėjimo su oro sprendėju, išrodo, kad pusėtinai paremia tą padėtį, jog lakunas desperatiškai stengėsi išskristi.

KIMBALL PAREMIA PASAKOJIMUS

"Vaitkus man pareiškė", sako Dr. Kimball, "kad jis įdėjo $500. savų pinigų skridimo reikalams ir kad jo fondas jau baigiasi. Kas liečiasi oro virš jurų, tai aš pasakiau Vaitkui, kad jis be abejonės atras debesiuotą orą visu skridimo laiku, be jis turės palankius vėjus. Galimas daiktas jis pats suprato, kad yra labai maža perspektyvų sulaukti gero oro skridimui tokiu vėlyvu metų sezonu, nes mes esame apie tai kalbėję anksčiau šiais metais.

"Laike mano pasikalbėjimo su juo penktadienio vakare, aš vengiau bent kokių pareiškimų kas link abejonių sulaukti geresnės oro padėties šiais metais, nes aš nenorėjau daryti jokios įtakos į jo nusprendimą sulig skridimo atidėliojimo ar neatidėliojimo".

Protestų banga prieš tai, ką Amerikos lietuviai vadina "bloga dalyba" leit. Vaitkui, įgauna daugiau smarkumo po to, kai rugsėjo m. 22 d. Jurgis Katilius papasakojo susirinkimui kaip buvo sukelta $65. Floyd Bennett Field lauke tą rytą, kuomet lakunas išskrido.

PAPASAKOJIMAS POKILYJE

Pokily Česaičio hotelyje, Succosuva, N. J., suruoštame A. S. Trečiokui, kaipo buvusiam paskutiniam Lietuvių Kongrese delegatui, pirmu kartu buvo prisimintas faktas, kad lakunas turėjo tik 50 centų, kuomet atvyko į airportą išskridimui. Apie 200 asmenų išklausė p. Katiliaus pasakojimo ir po to pradėjo klausinėti, kas atsitiko su pinigais, sukeltais skridimui.

"Kodel rengėjai tokio žygio, kaip šis, leidžia jaunam vyrui išskristi be pinigų?" jie klausė.

Ponas Katilius, buvo aiškinta, jiems pirmiau yra pasakęs, kad skridimui į Lietuvą yra sukelta $40,000, todel jie choru paklausė:

"Kas atsitiko su tais pinigais? Kur jie yra?"

Šiai grupei buvo pasakyta, kad leit. Vaitkus, laike jo prisirengimo skrdimui per 18 mėnesių gavo $1,700, ką kiekvienas pripažino pusėtinai maža užmokestimi žmogui rizikuojančiam savo sprandą solo be sustojimo skridimui per Atlantiką, ypatingai akyvaizdoje to, kad nebuta pilnai tinkamo oro skridimui.

KRITIŠKAS ATSINEŠIMAS SULIG FONDO GLOBOJIMO

Nors pasireiškė vien pagyrimai drąsiam lakunui, kuris nelaimingai nusileido Airijoj po kovos su nepalankiais elementais, tačiau protestas prieš vedimą skridimo reikalų pasiekė augšto laipsnio. Nekurie pareiškė, kad jie pareikalaus atsiskaitymo iš surinktų pinigų. Tuli; pareiškė, kad "nežiurint kaip pinigai buvo naudojami — net jei ir teisingiausiai jie buvo sunaudoti — nėra jokio pateisinimo padėčiai, kad lakunas turėjo vos 50 centų, kuomet rengėsi pradėti tokį savo žygį".

Kuomet keli lietuviai kalbėjosi apie detalius šios dienos įvykio, kabeliu gauta žinia, kad Lietuvos konsulas Londone padarė žygius gavimui lėktuvo ir pinigų, kad leit. Vaitkus galėtų skristi iš Balinrobe, Airijos, į Kauną, kuris buvo jo destinacija, kuomet jis pakilo iš Floyd Bennett Field pereito šeštadienio rugsėjo mėnesio 21-mą d., anksti ryte. Tik motoras ir instrumentai išliko sveiki, kuomet Lituanica II besileisdama sudužo Airijoj.

Nuo Red.:— Ponai "Keleivio" leidėjai, perskaitę šį raštą, pakelkit savo balsą ir reikalaukit iš ALTASS atskaitos, ir žiurėkit, kad tie $40,000 butų sunaudoti, tam reikalui, kuriam tie pinigai buvo skirti. Jųs per visą laiką gyrėt ALTASS ir jai pasitikėjot, o kitus, kurie ieško teisybės, šmeižėt. Taigi dabar jau laikas, kad jų parodytumet savo skaitytojams skridimo New York-Kaunas rėmėjams, kam išleista tie $40,000, jei lakunas turėjo skrist turėdamas tik 50 centų kišeniuje? Juk tai negražu ubagaut pas kitus žmones, kuomet į ALTASS iždą buvo suplaukę 40 tukstančių dolerių?

Visi lietuviai, kurie aukavo savo sunkiai uždirbtus centus į ALTASS iždą, turėtų gaut smulkmenišką iš ALTASS apyskaitą. To jei nepadarius, žinosime su kuo reikalą turim.

MIKALOJUS-KONSTANTINAS ČIURLIONIS

LIETUVOS GENIJUS IR DVASIOS MILŽINAS MIKALOJUS-KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Rugsėjo 10 dieną visa Lietuva minėjo savo genijų ir dvasios milžiną Mikalojų-Konstantiną Čiurlionį. Tą dieną sueja lygiai 60 metų nuo jo gimimo. Jis gimė 1875 metais, Dainavos krašte, Varėnos miestelyje, neturtingo vargoninko šeimoje. Jo tėvas, Mykalojų pramokęs rašto ir skaitymo, apie aukštesnius sunaus mokslus nė negalvojo, nes neturėjo lėšų. Tačiau dar gana anksti jaunasis Čiurlionis linko į meną. Juo susidomėjo dr. Markeviičus, kuris Mykalojų pradėjo mokyti muzikos. Čia ir pasireiškė jo nepaprasti gabumai. Del to dr. Markevičius jį rekomendavo kun. M. Oginskiui, kuris 14 metų Mykalojų pasiėmė pas save į Plungę. Ketverius metus jis grojo kunigaikščio rumų orkestre.

M. Oginskis, pažinęs ir įsitikinęs neabejotinais Čiurlionio gabumais, leido jį mokytis į Varšuvos konservatoriją, kurią 1900 metais Mikalojus ir baigė. Čia besimokydamas, jis parašė pirmą savo muzikalinę poemą "Miškas" ir dvi harmonizacijas "Polonez" ir "Fuga". Šie jo kuriniai visur turėjo didelio pasisekimo ir už juos M. K. čiurlionis gavo vieną premiją. Tai paskatino kunigaikštį Oginskį dar daugiau padėti pasireiškusiam genijui.

1901 metais Čiurlionis pradėjo studijuoti Leipcige pas geriausią muzikos teorijos profesorių. Tačiau kun. M. Oginskio mirtis suardė visus jo planus, jis turėjo nutraukti mokslą.

M. K. Čiurlionis tapyti pradėjo turėdamas 30 metų amžiaus; Iš pradžių jis piešdavo tik atvirutes savo pažįstamiems. Kurį laiką buvo mokytoju dvejose paišybos mokyklose. Tačiau metęs šį darbą, pradėjo savarankišką meno gyvenimą. Pirmieji jo tapybos kuriniai yra "Girios", "Muzika", "Laidotuvės" ir "Tvanas". Tai buvo drąsus užsimojimai.

1907 metais Čiurlionis apsigyveno Vilniuje, kuriame buvo aktyvus lietuvių visuomenės narys. Jis daug prisidėjo steigiant Lietuvių Dailės Draugiją ir rengiant pirmasias lietuvių meno parodas. Be to, harmonizavo dainas, organizavo lietuviškus chorus ir t.t. Vasaromis važinėdavo po Lietuvą, pašydavo kryžius ir rinkdavo sau reikalingą dailės medžiagą. Pasakoja, kad kurdamas savo paveikslus, jis dažnai tamsiame kambaryje prie drobės su teptuku rankose išstovėdavo daugelį valandų, visai pamiršdamas valgį ir poilsį. Toks dvasinis įtempimas, savo vaizduotės sukaupimas, priartino katastrofą, kuri jau buvo nujaučiama: jis apsirgo proto liga. Kurį laiką dar gydėsi Druskininkuose, bet tai nieko nepadėjo. Daugiau kaip metus prisikankinęs ties Varšuva proto ligų sanatorijoje, musų genijus mirė 1911 m. kovo mėn. 31 d. Palaiduotas Vilniuje, Rasų kapinėse. Atsiskyrė su regimu pasauliu, nes jis visą gyvenimą Čiurlioniui buvo perankštas ir ir per žiaurus. Toks jau visų genijų likimas...

M. Čiurlionis buvo trišakis kurėjas: dailininkas, kompozitorius ir poetas. Žinomiausias jis kaip tapytojas, nes ši jo kurybos šaka yra gausingiausia. Jo tapybos kurinių negalima išaiškinti ir atpasakoti. Juos reikia pačiam suprasti, matyti ir jausti, įsigylinti į tą dvasios pakilimo pasaulį, kuriame Čiurlionis gyveno. Jo kuriniai yra dvasingi ir mistingi. Juose vaizduojami kažin koki tolimi, nematyti pasauliai, kurie šviečia išminties spinduliais. Visuose savo tapybos kuriniuose Čiurlionis sprendžia sunkiai suprantamas, amžinas problemas. Juo ilgiau mes stovime prie jo paveikslų juo aiškesnė mums darosi jų mintis, prieš mus atsiveria tos kurėjo paslaptys, kurių pripuolamai negalima pastebėti.

Žymiausi jo kuriniai yra: "Rex", "Žalčių sonatos", "Chaosas", "Šaulių sonatos" ir kiti. Šie jo kuriniai nežino jokios mokyklos, nes jis savarankiškas, pats savo meno mokyklą ir jos pasaulį sukuręs.

Čiurlionis, kaipo muzikas, dar ir dabar neįvertintas, nes jo didieji kuriniai ligšiol net muzikams nežinomi. Tik St. Šimkus jo "Jurą" paruošė simfuoniniam koncertui. Šimkus sako, kad mes dar neturime orkestro, kuris pajėgtų tą didįjį muzikos kurinį išpildyti. Taigi, Čiurlionis ir muzikoje buvo nemenkesnis genijus, kaip tapyboje. Poezijoje jis mažiausiai žinomas, nes čia iš tiesų o palikimas negausus:

Liurnas, vargingas ir tragingas buvo šio genijaus gyvenimas ir mirtis. Panašus buvo ir jo kurinių likimas. Jie buvo išblaškyti, išmėtyti, o daugelis žuvo svetimų žmonių rankose. Dabar dauguma Čiurlionio tapybos kurinių jau surinkta ir jie sudėti didžiojo kurėjo — Čiurlionio — vardo galerijoje, Kaune.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišenini žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Bložis

SVARBIAUSIAS DANTIS

Visi dantys yra svarbūs. Kiekvienas jų atlieka savo užduotį kramtyme prisideda prie palaikymo tiesios dantų eilės, palaiko normalinį žandakaulių stovį ir sulaiko kitų dantų gedymą ir užsikrėtimą. Ištrauk, tamsta, bent kurį dantį, o už dviejų, trijų metų patėmysi, kad ir kiti šale spragos stovintieji dantys pasidarys kreivi, virstanti spragon. Visas kramtymo aparatas taip susikraipys, kad maistas pasiliks padantėse, smegenys pradės slinkti žemyn ir vargu begalėsi džiaugtis geru virškinimu.

Kudikio burnoj svarbiausias dantis yra pirmas, kruminis. Šis dantis išdygsta šeštais metais kudikio amžiaus užpakaly tuolaikinių dantų. Tėvai retai kada patėmija jį ir dažnai mano, kad tai yra tuolaikinis dantis. Motinos dažnai mano, kad jis dar kris ir todėl leidžia jam gesti. Pažint šį dantį yra visai lengva. Jis yra didesnis už visus kitus dantis, randasi užpakaly tuolaikinių kruminių ir yra šeštas nuo priešakinio vidurinio danties. Kada vaikas sulaukia šeštų metų amžiaus, motina turėtų atydžiai ir dažnai apžiurėti jo burną, surasti šį svarbų dantį ir saugoti jį nuo sugedimo.

Jųs esate matę žmonių su kreivais datimis, atsikišusiais žandais, iškraipytomis lupomis ir su labai prastomis veido išvaizdomis. Tokie žmonės turi daug kliučių savo gyvenime. Jiems prisieina panešti visokių nesmagumų draugijoj, šeimyniniame gyvenime ir daug susikrimtimo pačioj sąžinėj — vien tik dėl savo prastos, biaurios veido išvaizdos. Visi myli gražius žmones, turinčius simetrinį, patogų veidą. Jei tamsta turi sunų arba dukterį, suprantama, jai velija daug pasisekimo ir laimės jos ateityje. Bet, ar kuomet pamąstai, dėl kokios priežasties kudikio malonus, mylimas, puikus veidas, metams bėgant, pavirsta į ne gražų veidą, persisukusiais žandais ir su atsikišusiais, lyg giltines, dantimis. Kas tame kaltas? Čia kaltas pirmo kruminio danties praradimas.

Šešių metų kudikio pirmieji dantys krinta, o antrieji dygsta. Prasideda svarbi permaina jo gyvenime. Smarkus darbas eina visame kune — žandakauliai a u g a, plečiasi, veido raumenys didėja ir kiekvienoj kuno daly svarbios perversmės vyksta. Dantų kritimas tęsiasi iki 12 metų amžiaus. Šitame laikotarpy — nuo šešių iki dvylikos metų — buna kritingas padėjimas burnoj. Atsiminkime, kad musų veido išvaizdą kontroliuoja dantys: jie palaiko žandus normalinėj sandraugėj, tuo tarpu ir lupas ir skruostus. Jeigu prarastume savo dantis, musų veidas daug nukentėtų — lupos sugriutų vidun, skruostai įdubtų ir žandai maskatuotų į visas puses. Kudikio zandus ir veido simetriją, tuolaikiniams dantims krintant, palaiko pirmieji pastovieji kruminiai dantys. Jie tarnauja kaipo stulpai, ant kurių rymo žandakauliai ir apie kuriuos dygsta kiti dantys. Išgriaukite namo stulpus ir visas namas sugrius; lyginai ištraukite šiuos dantis ir visas kramtymo aparatas, sykiu ir veido išvaizda, susigadins. Vaikas kanda ant pastoviųjų kruminių, jo lupos taip susisiekia, kaip žandai leidžia, ir jo veidas turi tik tokias linijas ir konturą, kokios yra galimos esančioje dantų ir žandų padėty.

Didžiumos vaikų pirmieji, pastovieji kruminiai yra apleisti, sugedę ir dažnai užsikrėtę. Dažnai jie reikia ištraukti ir tuomi sudarkyti kudikio visą veido simetriją, jo kitų dantų normalinį dygimą ir suteikti progos įvairiems keblumams, kylantiems del prastų dantų. Užklausus motinas, "k o d e l tamsta nesutaisei tų vaiko dantų kol dar buvo nevėlu", gauni atsakymą — "Juk jie dar kris, tai kam čia juos taisyti". O, tu nelaiminga nežinystė, kiek tu žalos visuomenei pridarai!

Yra sakoma kad vaikai turi atkentėti už tėvų nuodėmes; sakyčiau, ne tiek už nuodėmes, kiek už nežinojimą arba apsileidimą. Kiek randasi motinų, kurios apžiurėtų savo vaikų burnas? Daugelis nei nežino, kad jų vaikai turi dantis. Nestebėtina, kad užaugina sunus ir dukteris silpnais, bedančiais, prasto veido ir trukstant gabumų.

Gerbiamieji man ir liudna kalbėti apie tai. Jums liudna matyti savo vaikus užaugančius nedailiausiais, nesveikiausiais. Prieš kiek laiko, štai ateina dentisto kabinetan moteris su jauna dukterimi. Mergaitė skaistaus veido dailaus sudėjimo, bet nenormaliai storomis lupomis, atsikišusiais žandais. Jos priešakiniai dantys visai nesusisiekia. Ji gali kramtyti tik dviem ar trim galiniais dantimis. Ji šalinas nuo jaunimo, mažai kas ją gerbia, vepla vadina. Jei skurdu gyventi, o motinai dar skaudžiau. Kame priežastis? Šitos mergaitės pirmi pastovieji kruminiai dantys buvo ištraukti kada ji buvo septynių metų senumo. Kiti dantys suaugo kreivai ir išvertė jos žandus lauk.

Kiek randasi tokių mergaičių ir bernaičių sunku butų suskaityti. Jeigu jųs tėmysite, tai sutiksite jų visur. Tai ženklai neatydumo ir apsileidimo.

BROLIAMS AMERIKIEČIAMS

Musų senoji tėvynė Lietuva šių metų spalių 9 d. jau 15-as liudnas sukaktuves minėjo, kaip klastingas musų pietų kaimynas išplėšė musų sostinę Vilnių ir apie trečdalį musų žemių.

Per visą tą laiką musų tautos pasiryžimas atgauti Vilnių ir visas užgrobtas žemes ne tik nesumažėjo, bet dargi žymiai sutvirtėjo. Tauta užsigrudino savo teisingame nusistatyme ir kaip prieš penkiolika metų taip ir šiandien stovi prieš visą pasaulį, primindama visiems mums padarytą ir dar neatitaisytą didžiąją skriaudą.

Nepalaužė musų valios nei pasitelkimas prieš mus vokiečių. Tiesa, Lietuvai dabar dar daugiau tenka vargti, kad atsilaikyti prieš dviejų kaimynų spaudimą.

Tačiau visi puolikai ir skriaudikai čia pat susilaukia savo atpildo: jie vargsta dar labiau ir kaip mes, mes tuo tarpu jau įrodėme visam pasauliui, kad atsilaikyti ir ginti savo teises sugebame. Patys sunkieji vargai jau nugalėti. Kovoje ištversime. Gina mus nuolat augąs musų tautos susipratimas ir vienybė. Remia mus palanki mums beveik viso pasaulio opinija. Net padeda mums vokiečių diktatoriaus užsipuolimai ir šmeižtai. Saugo musų nepriklausomybę ir teises Tautų Sąjungos autoritetas.

Tad, neprivalome nusiminti. Priešingai, turime tik dar tvirčiau pasiryžti kovoje už musų teises bei Lietuvos trečdalį.

Spalių 9 d. kiekvienas musų privalome dalyvauti Vilniaus reikalų susirinkimuose, — priminti savo motinai Lietuvai pareigas, ir ypač parodyti savo vieningumą.

Spalių 9 d. kiekvienas turime stoti į talką kovai už Vilnių. Kad ir nedideliu darbu, kad ir maža auka V. V. Sąjungai ar V. G. Fondui turime stoti visi į pagelbą Lietuvos kovotojams.

Musų broliai ir sesers išeiviai visada buvo didysis tautos rezervas, kuris kiekvienu kritišku tautos momentu, kiekvienu didžiuoju jos reikalu eidavo Lietuvai į pagelbą. Lai ir šiose musų kovų sukaktuvėse ir Lietuva pajunta ir visi kiti išgirsta, kad viso pasaulio lietuviai, vis vien, kur jie gyventų, yra vieningi ir tvirti savo pasiryžimuose.

Vilnius musų buvo, mums bus.

Kan. F. Kemėšis,
Vilniui Vaduoti Sąjungos Įgaliotinis

1935 m. spalių mėn. 1 d.

PALENGVINTAS NATURALIZAVIMAS ATEIVIŲ-VETERANŲ

Po nauju įstatymu Kongreso pravestu birželio 24 d., 1935 m., nekurios naturalizacijos privilegijos vėl teikiamos ateiviams, kurie tarnavo prie Amerikos militariškų arba laivyno pulkų laike pasaulinio karo.

Per seknčius dvejus metus sekančios privilegijos ir paliuosavimai teikiami ateiviams, kurie tarnavo Suv. Valstijų armijoje arba prie laivyno nuo balandžio 5 d., 1917 m., dieną įėjimo šios šalies į karą, iki lapkričio 11 d., 1918 m. kuomet po taika pasirašyta.

1. Jam nereik turėti Intencijos Deklaracijos, arba "pirmų popierų", naturalizacijos reikale jo pirmas žingsnis yra paduoti prašymą dėl pilietystės arba "antrų popierų".

2. Jam nereikia pristatyti darodymų penkių metų legališkos rezidencijos Suv. Valstijose ir šešių mėnesių tame apskrityje kur naturalizacija paduota, bet ateivis-veteranas turi darodyti 2-jų metų nuolatinę rezidenciją Suv. Valstijose prieš pat padavimą prašymo.

3. Jo įleidimas į Suv. Valstijas privalo buti legališkas ir nuolatiniam apsigyvenimui, bet atvažiavimo certifikatas nereikalautas sąryšyje su prašymu, tik jeigu jo įleidimas buvo po kovo 3 d., 1924 m.

4. Jis gali paduoti prašymą jam patogiausiam teismui be darodymų rezidencijos jo teismiškoje srityje.

5. Jeigu jis paduoda prašymą valdžios teismui, tai jam nereik mokėti jokių naturalizacijos užmokesčių. Jeigu prašymas paduotas valstiškam teismui ir jeigu tos valstijos įstatymai reikalauja užmokesties už "antras popieras", tai jis privalo mokėti tą dalį užmokesties, kuri paskirta valstijos teismui, bet valdžios dalis, per Naturalizacijos Biurą, sugrąžina atgal.

Kiekvienas ateivis-veteranas prašydamas pilietystės po šituo įstatymu turi pristatyti darodymų apie jo ištarnavimą ir garbingą paliuosavimą iš tarnystės. Ir su pagelba dviejų liudininkų jis turi darodyti dviejų metų nuolatinę rezidenciją Suv. Valstijose ir kad jis yra žmogus gero morališko charakteriaus penkis metus prieš padavimą prašymo.

ATEIVIAI, KURIE KOVOJO SU ALIJANTAIS

Naujas įstatymas taipgi teikia panašius paliuosavimus ir privilegijas apsigyvenusiems ateiviams, kurie apleido Suv. Valstijas prieš musų prisidėjimą prie pasaulinio karo, tai yra, nuo rugpiučio 1914 m. iki balandžio 5 d., 1917 m., tikslui tarnauti prie alijantų militariškų arba laivyno pulkų. Taipgi liečia ir tuos ateivius kuriems del kokios nors priežasties prisidėjimas prie Suv. Valstijų Armijos ir Laivyno buvo atsakytas, bet kurie išvyko užsienyje ir po balandžio 5., 1917 m. prisidėjo prie alijantų pulkų.

Šitas aprupinimas turi neišpasakytos svarbos, ypatingai lenkams, kurie apleido Suv. Valstijas prisirašyti prie Lenkijos armijos. Rokuojama, kad tarpe 25,000 ir 30,000 lenkų Suv Valstijose prisirašė tarnauti užsienyje. Apie 16,000 iš tų atgal sugryžo į Suv. Valstijas ant Suv. Vals. armijos transportų, kuomet karas užsibaigė. Daugybė italų taipgi išvyko į savo šalį prisidėti prie tos šalies armijos. Kitų tautų skaitliai netoki dideli.

Sekančios šalys stovėjo su Suv. Valstijomis laike karo — Belgija, Brazilija, Kinija, Costa Rica, Kuba, Francija, Didžioji Britanija, Graikija, Guatamala, Haiti, Honduras, Italija, Japonija, Liberija, Montenegro, Nicaragua Panama, Portugalija, Rusija, San Marino, Serbija ir Siam. Ateiviai, kurie tarnavo su tų šalių pulkais laike pasaulinio karo garbingai paliuosuoti ir kurie legališkai gyveno Suv. Valstijose, kuomet karas prasidėjo gali prašyti naturalizacijos su lygiomis teisėis su ateiviais-veteranais, kurie tarnavo su Amerikos militariškais ir laivyno pulkais.

Kitas Kongreso Aktas teikia palengvintą naturalizaciją nekuriems rytiečiams, kurie tarnavo Suv. Valstijų pulkuose tarpe balandžio 6 d., 1917 m., ir lapkričio 11 d., 1918 m. nepaisant fakto, kad jie priguli prie rasės žmonių, kuriems Amerikos pilietystė atsakyta. Šitas įstatymas liečia mažą skaitlių japonų ir kinų, kurie prisidėjo prie Suv. Valstijų ginkluotų pulkų laike pasaulinio karo.

FLIS.

Parašė P. JURGĖLA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino mišk o paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir musų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. KAINA $1.50, siunčiant paštu 1.65.

Reikalaukite:

Amerikos Lietuvis
14 VERNON STREET
Worcester, Mass.

PRALEISKITE ILGUS RUDENS IR ŽIEMOS VAKARUS NAUDINGAI - SKAITYDAMI ŠIĄS ĮDOMIAS KNYGAS PRISIŲSTAS KĄ TIK IŠ LIETUVOS

Vaikų Auklėjimo Vadovėlis Motinoms	35c
Aukso Knygelė, Apie Mandagumą Vyrams	35c
Geografija: Azija, Amerika, Australija, Afrika	$1.40
Pasakojimai Iš Gyvulių Gyvenimo	$1.00
Laiškai Busimąjai Sužadėtiniai	75c
Dramblys Karis, (Mukerdži)	$1.00
Šešėlių žmonės, Sacchetti	50c
Meilės Prakeiktos Sielos	75c
Špionažo Paslaptys, (1914 — 1918 m.)	75c
Mokslo Pasakos Ir Pasakojimai	$1.00
Pirmieji žmonės Mėnulyje	$1.40
Juros Vilkai, 2 Tomai	$1.50
Aistrų Kova	50c
Snaudžiantis Milžinas	$1.40
Paslaptingas Radinys, Nikas Karteris, 63 pusl. knygelė	35c
Rudolfo Valentino Gyvenimas, E. Ramond	50c
Kaip Apsisaugoti Nuo Ligų, Dr. E. M. Geravičius	50c
Į Aukso Šalį, Joseph Spillman, S. J.	50c
Pilsudskis, Aldanavo	50c
Žydų Rinktinės Apysakos, Vertimai	$1.00
Dubrovskis, Puškino	50c
Mėlynoji Ranka, E. Wallace	$1.00
Zuzi Soka, A. Narkevičius	$1.00
Durys Su Septyniais Užraktais, E. Wallace	$1.00
Dvasios ir žmonės, Z. Lagerloff	50c
Raudonasis Ratas, Edgar Wallace	75c
Šarunas, B. Sruoga	45c
Žaliasis Miestas, P. Mašioto vertimas	60c
Juodoji Knyga	$1.00
Šventoji Gėlė, J. Kazėno vertimas	$1.00
Canterville Vaiduoklis, J. Jablonskio vertimas	35c
Saulės Sunus, J. London	50c
Nepaprasti Nuotikiai Arsenijaus Lupino Auksinis Trikampis	50c
Vagis Džentelmenas A. Lupenas	75c
Esmaičio Sakalėlis, 1928 m. laida	$1.00
Esmaičio Sakalėlis, 1929 m. laida	$1.25
Spindulėlis, Skaitymai mokiniams	75c
Negyvoji Gamta — Oras — Vanduo — žemė	35c
Arsenijus Lupenas Prieš Sherloką Holmes	75c
Pamokslai Idėjos Broliams	25c

NAUJI TEATRU VEIKALAI

1. Šėtono Karalystė, P. Vladimirovas, Dviejų Vaizdų Pasaulinė Tragedija	50c
2. Perkunija, A. Ostrovskio — Penkių Veiksmų Drama	50c
3. Tėviškė, 3 Veiksmų Tragedija, A. K. Puidos vertimas	50c
4. Dramos, A. K. Puida	$1.00
5. Mano Taurė, P. Vaičiunas	50c
6. Potašas ir Perlamutras	50c

Kreipkitės
AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Lietuva Yra Katalikų Kraštas

Bruselis, Belgijoje. — Iš paduoda žinių, kad Lietuva yra katalikiškiausias kraštas Pabaltijo valstybėse. Iš visų jos gyventojų katalikai sudaro apie 80 nuošimčių. 990 kunigų dirba parapijose. Apie 150 kunigų, priklausančių įvairioms kongregacijoms, ir apie 500 vienuolių seserų dirba įvairiose religinėse dirvose. Visam karšte yra 440 parapijų.

Latvijoje yra apie 450,000 katalikų. Jie sudaro 23 nuošimčius visų gyventojų. 40 kunigų aptarnauja 142 parapijas. Dauguma latvių gyventojų yra liuterionai.

Estijoj yra apie 3,000 katalikų. Iš likusiųjų gyventojų dvi trečdalis sudaro liuterionai, o likusieji — graikai stačiatikiai.

BRONIS KONTRIM
Nekilnomasis Turtas, Apdrauda, Vals. Įgaliotinis, Taikos Teisėjas
Visokios rušies apdrauda ir teisingas patarnavimas
598 E. Broadway — So. Boston
Tel. Sou Boston 1761
Res.: 120 Marine Rd., So. Boston
Namų tel.: Sou. Boston 2483-W

Atlieku Visokios Rušies
SPAUDOS DARBUS
Gražiai, Greitai, Žema Kaina
Konstitucijas, Mokesčių Knygeles, Tikietus, Plakatus, Laiškams antgalvius, Konvertus, Vizitines Korteles, Vestuvių užkvietimus, Languosna Kortas visokio didumo—7x11, 11x14, 9x22, 14x22, 22x28.
Išdirbu gražius sieninius Kalendorius
S. L. ZAPĖNAS
292 Lawrence St. — Lawrence, Mass.

J. Saladka
Užlaiko Geriausios Rušies Valgius
Kreipkitės
65 Concord St., Lowell, Mass.

KAIP LIETUVOS UKININKAI IŠ VANDENS ATKARIAUJA DERLINGĄ ŽEMĘ

Lietuvos girios ir pelkės ilgus amžius buvo patikimos talkininkės lietuviams ginantis nuo priešų. Daugelyje Lietuvos istorijos vietų aprašoma, kaip lietuviai, suklampinę į pelkes pulkus priešų, juos skaudžiai sumušdavo ir išvydavo iš savo krašto. Amžiams bėgant, girios išnyko, pelkės išdžiuvo, bet nė tiek, kad Lietuvos artojas galėtų buti šeimininkas savo giriose ir pievose. Net ten, kur ukininkas galėdavo su žagre įeiti, retais metais vanduo nenugulėdavo pasėlio ar nesupudydavo šieno. Ukininkai, gyvendami žemesnėse vietose pažino daug vargo ir patyrė skurdo. Senovėje buvusios lietuvių talkininkės pelkės dabar buvo virtusios ukininkų nelaime ir prakeikimu.

Lietuvos ukininkai, siekdami sau geresnio ir laimingesnio gyvenimo pradėjo didelę ir griežtą kovą su vandeniu. Jiems į pagelbą atėjo valdžia su savo kapitalu. Jau 20 metų, kai eina ši kova. Lietuvos ukininkas jau daug laimėjo ir, galimas daiktas, kad po keliolikos metų jis visiškai laimės kovą su vandeniu. Čia kalbama apie didelių plotų pelkių ir vandeningos žemės nusausinimo darbus. Šie darbai prasidėjo jau prieš Didįjį karą. Bet lyginant su dabar varomais žemės nusausinimo darbais, prieškariniai nusausinimai jokios žymės nepaliko. Juk prieš karą dabartiniame Nepriklausomos Lietuvos plote buvo nusausinta tik 7.650 hektarų žemės. Tie darbai dabartiniais Lietuvos pinigais kaštavo tik 722.500 litų. Atgavusi laisvę, Lietuva, tvarkydama kitas gyvenimo sritis, nepamiršta ir šių didelių žemės nusausinimo darbų. Žinoma, iš karto nepajėgė žemės nusausinimą varyti tokiu plačiu mastu, kaip dabar. 1920 metais buvo nusausinta tik 100 hektarų žemės; 1921 m. jau nusausinta 1.853 hektarai. Juo tolyn, juo šie darbai buvo smarkiau plečiami. Kaip jie augo parodo ši lentelė:

Metai	Nusausintas plotas hektarais	Nusausinimui išleista litų
1923	2.586	85.115
1926	9.015	1.571.635
1927	14.614	2.398.064
1928	25.894	3.420.570
1929	33.570	5.199.500
1930	44.044	5.943.801
1931	53.635	6.194.418

Iš viso, nuo 1920 ligi 1932 metų Lietuvoje nusausinta 313.299 hektarai žemės. Per tą laiką visi nusausinimo darbai kaštavo 40 milijonų litų. Šios Lietuvos ukininkų kovos su vandeniu ir ateity nesumažės. Jau artimiausiu laiku iš vandens bus atkovota dar 57.113 hektarų derlingos žemės. Kasmet Lietuvoje prie žemės nusausinimo darbų dirba apie 6000 darbininkų. Didžiuliai žemės plotai sausinami tik vasaros metu.

Lietuvos ukininkai džiaugiasi atgautais derlingos žemės plotais. Bet kuria nepr. Lietuvos dalimi keliaudami, dabar matome laukus, girias ir pelkes rėžiančius platesnius ir siauresnius, gilesnius ir lėkštesnius griovius. Upės, kurios ankščiau buvo visaip išraitytos, duburingos, pavasariais, rudeniais ar per lietus patvinstančios ir apsemiančios pasėlius, laukuose šieną, net kaimus ir sodybas, ardančios kelius ir tiltus, dabar jau sutvarkytos ir suvestos į vieną taisyklingą vagą, duburiai užpilti, užlyginti. Net ir ten, kur ankščiau žmonės sunkiai išbrisdavo, dabar auga javai, žalių kilimu tyso žalingos pievos. Šie Lietuvos nusausinimo darbai ateity sudarys ištisą gadynę tautos gyvenime ir bus minimi, kaip geresnio ir laimingesnio ukiško gyvenimo pradžia. — Tsb.

VILNIAUS VERGOVĖS 15 METŲ

1920 m. spalių 9 d. Lietuvą ištiko smarkus smugis, kuris tik per jos kariuomenės didvyriškumą nepražudė taip neseniai atgautą laisvę ir nepriklausomybę. Tą dieną lenkai puolė lietuvius iš pasalų ir pagrobė sostinę Vilnių ir trečdalį musų tėvynės žemių. Nežiurint, kad lenkų apgaulė ir bloga valia buvo viso pasaulio akyse įrodyta bei nustatyta, Lietuvai ligšiol padaryta skriauda dar neatitaisyta. Mat, lenkai pasinaudojo savo didesniu politiniu svoriu Vakarų Europoje, savo įtaka bei pinigais ir Vilniaus bylą pakreipė savo naudai, nors tiesa ir visų geros valios žmonių įsitikinimas sakė ir sako visai ką kitą. Tuo budu, lenkai, tyčiomis nepastebėdami šio pasaulio galiunų, sulaužė visas tarptautines teises ir padorių žmonių įsitikinimus ir visą Lietuvą drauge su jos sostine Vilniumi, įstumė į didelį vargą.

Pačiam Vilniui tas vargas reiškiasi jo nenormale bukle. Juk gana didelis Vilniaus miestas, su garsia praeitimi, pramoningas, kelių ir geležinkelių mazgas, pervažomosios ir vidaus prekybos centras, dabar liko kelių politinių sienių atkirsta nuo savo prigimtojo užnugario, su kuriuo jis visą laiką buvo suaugęs ir iš kurio gyveno. Dabar tie keliai uždaryti, fabrikai sustojo, prekyba apmirusi, žemės ukis merdi. Tai vis išdavos nenormalios, galima sakyti, priešgamtiškos Vilniaus dabartinės buklės. Suprantama, kad nuo jos daugiausia kenčia patys Vilniaus krašto gyventojai. Todėl paskutiniuoju metu jie deda daug pastangų, kad sutrukdytų juos supančiojusias siena.

Lietuva, nustojusi sostinės taip pat daug nukentėjo. Ji nukentėjo daugiau, negu galėtų įsivaizduoti kitų, turtingesnių šalių piliečiai ir jų vyriausybės. Vilnius — didžiausias ir gražiausias Lietuvos miestas, kuriame per amžius buvo kraunamas visas šalies turtas, statoma daugybė visokių rumų ir bažnyčių. Dabar, Vilniui tapus menkos lenkų vaivadijos centru, visi tie turtai stovi nenaudojami. O tų turtų nustojusi vakarinė, savo nepriklausomybę apgynusi, Lietuvos dalis, buvo priversta viską sau iš naujo kurti laikinoje sostinėje Kaune. Ir Lietuva tą uždavinį yra gražiai įvykdžiusi savo jėgomis. Tai liudija visi Lietuvos lankytojai, net tie patys lenkai. Tačiau suprantama, kad visa tai kaštavo gana daug lėšų ir buvo reikalinga didelio pasiryžimo bei visos laisvos Lietuvos tautos energijos, kuri, turint Vilnių, butų buvusi nukreipta į naudingesnę ir tikslesnę pusę. Nuo to ir pats Vilnius butų daug laimėjęs.

Medžiaginiais nuostoliais nesibaigia visos Lietuvos nelaimės dėl Vilniaus pagrobimo. Atplėšiant trečdalį žemių, buvo smarkiai supainioti ne tik ukiški, bet ir politiniai bei kulturiniai visos šalies santykiai. Štai, 120 metų Lietuva buvo išgyvenusi ankštuose, nors ir priverstinuose santykiuose su Rusija. Šiandien tie santykiai jau nutraukti, nes Lietuva atsiskyrė nuo Rusijos. Daug metų tarp tų dviejų kraštų ėjo gyvas prekių ir kulturos vertybių mainikavimas. Gi dabar Lietuva yra nuo Rusiojs atskirta dirbtiniu Lenkijos koridorium, sudaryta iš lietuviškų ir gudiškų žemių. Su gudais lietuviai ilgiau, negu su lenkais bendrai gyveno. Istorija nežino nė vieno lietuvių ir gudų karo, nė vieno šių tautų reikalų susikirtimo. Tuo tarpu apie lietuvių-lenkų santykių eigą taip švelniai negalima pasakyti. Gi dabar nepr. Lietuva ir su gudais neturi bendros sienos. Pagaliau, ir su Lenkija nepr. Lietuva neturi jokių santykių, nes juos yra nutraukusi kruvina ir neužmirštama Vilniaus skriaudos žaizda. Juk niekas negali iš Lietuvos reikalauti, kad savo skriaudėjams ji pirmoji paduotų ranką, dar Vilniaus bylos Lietuvos garbei priimtinu budu neišsprendus. Lietuvai lieka dar vakarų kaimynas — Vokietija. Iš dviejų pusių lenkų suspausta Lietuva ilgą laiką neturėjo kitos išeities, kaip iš savo vakarų kaimyno semti kulturos vertybes, jose ieškoti atlyginimo už medžiaginius bei kulturinius nuostolius, kuriuos lietuviu tauta turėjo Vilniaus netekusi. Štai priežastis, kodėl daug metu nepriklausomoje Lietuvoje buvo jaučiama vokiečių kulturos itaka, buvo lietuviui artima vokiška knyga, technika ir mokslas.

Lietuviai nieko neturi prieš vokiečių kulturą, ypač kai save ir savo laimėjimus gerbia. Bet lietuviai mato skirtumą tarp vokiečių ir kitų vakarų Europos tautų kulturų ir niekam jokių išimčių nepripažįsta. Lietuviai nori, kad Lietuvoje laisvai ir niekieno nekliudomos rungtyniautų viso pasaulio kulturos, kad Lietuva galėtų naudotis visais bet kurioj srity laimėjimais, visais išradimais. Jeigu to viso ligšiol Lietuvoje nebuvo, tai yra kaltas lenkų grobuoniškumas ir jų įnirtusi propoganda užsieniuose, kuri vaizdavo lietuvius, kaip Rytų Europos taikos drumstėjus, kaip komunistų šalininkus, nesugyvenamą ir tautiškai nenusistovėjusią tautą.

Visi tie kerštingi lenkų prasimanymai dar netaip seniai buvo Varšuvos diplomatinėje kalvėje kalami ir po visą pasaulį skleidžiami. Tačiau šiandien jie jau daugelio nešališkų stebėtojų yra visiškai išsklaidyti, bent šviesesniuose pasaulio centruose. Čia suminėtų lenkų piktų prasimanymų dėka lietuviai negali buti patenkinti. Viso pasaulio lietuviai ir Lietuvos draugai šiandien turi vieną gana svarbų uždavinį — pasaulio šviesuomenę įsąmoninti ir nurodyti, kas yra tikrosis Rytų Europos tvarkos ardytojas, kas neleidžia čionykščiam gyvenimui ramiai nusistovėti ir kas varo žemažiurę ir net sau žalingą politiką. Juk kiekvienam aišku, kad tik Vilniaus Byla trukdo lietuviams sueiti su lenkų tauta į draugingą sugyvenimą. Jeigu ne Vilniaus ginčas, tai Lenkija Lietuvą turėtų sau tikra ir patikima atrama kariškiems, politiniams ir net ukiškiems reikalams.

Tuo budu matome, kad neapgalvotas, skubus lenkų grobuoniškas žygis 1920 m. spalių mėn. 9 d. ne tik suardė Vilniaus gerbuvį, ne tik pasmerkė visą Lietuvą (80.000 kvadratinių kilometrų su maždaug 4 milijonais gyventojų, kamuotis nenormalėse dirbtinėse gyvenimo sąlygose, bet pačiai Lenkijai atėmė per 500 metų buvusį ištikimą laimėje ir nelaimėje sąjungininką ir padarė jį aršiu politikos priešu. Šiandien, kai mus nuo to lenkų tamsaus pasiclgimo skiria 15 metų, galima drąsiai tvirtinti, kad tik gėda lenkus verčia nepripažinti 1920 m. spalių 9 d. klaidų. Tačiau patys lenkų toliau numatytieji vadai neabejotinai supranta, kad tokios klaidos turi buti nelaukiant atitaisytos, padarytos skriaudos atlygintos ir teisi, ukiškoji bei dvasinė lygsvara atstatyta. Tai bus tik tada, kai Vilnius su savo žemėmis bus grąžintas jį išugdžiusiai ir jo reikalingai Lietuvai, kuri tik viena yra senosios didžiosios Lietuvos kunigaikštijos paveldėtoja. —

VIENERI METAI VIENINGO PABALTIJO VALSTYBIŲ DARBO

Šiemet, rugsėjo 12 d. suėjo lygiai vieneri metai, kai Ženevoje buvo pasirašyta plačiai žinoma Pabaltijo Santarvės sutartis. Šioji sutartis nustatė glaudesnį Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendradarbiavimą jų nepriklausomybei ir valstybės neliečiamybei apsaugoti. Vėliau. per įvykusias dvi Pabaltijos valstybių užsienių reikalų ministerių konferencijas buvo nustatytos pagrindinės gairės, kurių Lietuva, Latvija ir Estija nutarė laikytis, siekdamos savo uždavinius įgyvendinti.

Pirmiausia, per šias konferencijas trys Pabaltijo valstybės nusistatė paremti Rytų pakto sudarymą, nes jo mato tokiame pakte tikriausias priemones taikai Rytų Europoje apsaugoti. Juk iš tiesų, Pabaltijo valstybių padėtis tarp didelių kaimynų sudaro joms nemažą pavojų, ypač tuo atsitikimu, jeigu Rytų Europoje kiltų koks nors ginkluotas susirėmimas. Dėl to vargiai kuris kitas kraštas taip nuoširdžiai siekia taikos, kaip Pabaltijo valtybės. Pagrįsta taikos siekimais, Pabaltijo Santarvė tampa svarbiu taikos veiksniu visoje Europoje. Šią reikšmę Pabaltijo Santarvei pripažįsta visi kraštai, kurie tik rupinasi taiką išlaikyti. Tai rodo, kad prieš metus lietuviai, latviai ir estai rado bendrą kalbą ir sutartinai vykdo bendrus savo užsienių politikos tikslus. Glaudesnis bendradarbiavimas gyvybinių Pabaltijo valstybių reikalų srityje padidina jų išorinį saugumą. Užsienių politikos suderinimas šiai politikai duoda didesnį pastovumą ir pačių Pabaltijo valstybių reikalus geriau apsaugoja nuo svetimos įtakos. O tas viskas stiprina Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarptautinę padėtį. Drauge auga ir stiprėja lietuvių, latvių, ir estų draugingumo ir vienybės jausmas, kuris yra butinas darniame bendradarbiavime. Ką gi Pabaltijo Santarvė per vienerius metus yra nuveikusi? Reikia pripažinti, kad ji jau yra nuėjusi gana žymų kelią. Žinoma, negalima ir norėti, kad per vienerius metus butų įvykdyti visi Pabaltijo Santarvės užsibrėžti uždaviniai. Daugeliui tų uždavinių, ypač ukiško ir kulturinio bendradarbiavimo srityse, reikia žymiai ilgesnio laiko. Be to, nereikia užmiršti, kad Pabaltijo Santarvės priešai taip pat nesnaudžia. Jie nuolatos deda pastangų, kad šią santarvę išardytų arba sutrukdytų Lietuvai, Latvijai ir Estijai siekti bendrų savo uždavinių. Tie priešai tai lenkai ir vokiečiai. Juk jie vieni ir kiti nori Pabaltijo valstybes dabar paimti savo įtakon, kad vėliau galėtų jas paversti savo groboniškumo aukomis. Tik žinoma, tas jiems nepavyks, nes visos trys Pabaltijo valstybės jau pradeda suprasti "gerųjų dėdžių" siekimus ir jiems jau metai, kai vieningai pastojo kelią.

Ne tik dabar, bet ir toliau Lietuva, Latvija ir Etija nusistačiusios nepasiduoti priešų baugimui. Jos supranta, kad Pabaltijo Santarvė bus tik tada stipri, kad jos nariai bus sujungti bendra valia ginti savo nepriklausomybę. Klysta visi tie, kurie mano, kad Pabaltijo valstybių likimas gali buti sprendžiamas kiekvienai šių valstybių atskirai. Tas likimas yra joms visoms bendras. Ir juo geriau tas bendrumo supratimas bus įsąmonintas Lietuvos, Latvijos ir Estijos visuomenėje, tuo tvirčiau bus apsaugota šių valstybių nepriklausomybė ir tuo platesnį bei tikresnį pagrindą turės Pabaltijo santarvė. — Tsb.

NAUJOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS PARSIDUODA PO 10 CENTŲ

I

Lietuvos Liglaikinė Sostinė — Vaizdas iš Aleksoto [Kaunas
Vaizdas iš Finansų Ministerijos
Nemunas Prie Tunelio
Prezidento Rumai
Lietuvos Banko Vidus
Devintinių Procesija
Bazilikos Bažnyčios Vidus
Karo Muzėjus Išlauko
Panemunių Miškas
Į Žaliąjį Kalną
Gelžkelio Stotis
Vytauto Didžiojo Bažnyčios Al-
Karmelitų Bažnyčia [torius
Mickevičiaus Namukas
Karo Muziejaus Vidus
Iš Orlaivio
Bendras Vaizdas
Vytauto Tiltas
Karo Muzėjus
Kavalerijos Paradas

II

ĮVAIRŲS VAIZDAI

Lietuvos Aeroplanai
Skalbėjos
Salantai
Pirmoji Vaga
Vytauto Prisiega
Palanga — Upė Ronža
Ukio Darbai
Avių Ganykla
Rugiapiutės Baigtuvės
Palanga Iš Juros
Žaslės Į Lauką
Kulimas Javų Aukštaičiuose
Lietuvio Ukininkų Tipas
Ir Mes Rugius Kertam
Vežimas Važiuoja
Klaipėda
Krauna šieną Į Vežimą
Rugiapiutės Baigtuvės

Taipgi Pasveikinimai Varduvių Dienoje; linkėjimai Gimimo Dienoje; pasveikinimai Velykoms ir Kalėdoms; mažesnės įvarios atvirutės po 5 centus.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

STATEMENT

OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE CONGRESS OF MARCH 3, 1933.

Of Amerikos Lietuvis, published weekly at Worcester, Mass. for October 1st, 1935, State of Massachusetts, County of Worcester, ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Gabriel A. Kyba, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the publisher of the Amerikos Lietuvis (American Lithuanian) and that the following is, to be the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper the circulation, etc.), of the aforsaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of March 3, 1933, embodied in section 411 Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.; Editor, Josephine Leonaitė, Worcester, Mass.; Managing Editor, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.; Business Manager, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.

2. That the owner is: Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass. (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company or other unincorporated concern, its name and address, as well as of each individual member, must be given).

3. That the known bondholders mortgagees, and other holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and condition under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required form daily publications only).

Gabriel A. Kyba, publisher,

Sworn to and subscribed before me this second day of October, 1935.

Josephine Leonaitė
(SEAL) Notary Public

Commission expires April 3, 1936.

Lainer's
VALYTOJAI — 73 Green Gatvės — DAŽYTOJAI
KOSTIUMAI - PALTAI - SUKNĖS
GRAŽIAI IŠVALYTI
ATYDŽIAI IŠPROSYTI
SUTAISYTI IR
GUZIKAI ĮSIUTI
70c
Aukštos Rušies ir Atsakomingas Patarnavimas
Dial 5-5281

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527
Charles W. Tamulonis
Lietuvis Advokatas
Namų Tel. 3-3631
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

R. V. Westlin, M. D
Gydytojas
Baigęs Mokslą Suomijoj
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos
ir nuo 7-8 vakare
Trečiadieniais — nuo 10-11
45 Prospect Street
Fitchburg, Mass.

Ofiso Valandos: Nuo 2-4 ir 6-9
Sekmadieniais ir Šventėmis
Nuo 10-12 Iš Ryto
John Repshis, M. D.
278 HARVARD STREET,
Kam. Inman gat., arti Central Sq.
Cambridge, Mass.
Tel. Trowbridge 6330

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos
ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon g-vės, Worcestery

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisveikint Naujai Įrengtuose Pudelėse.
49 Millbury Gatvės

P. Ješinskas
Užlaiko įvairių valgių sankrovą
Nepamirškite savo tautiečio
365 W. 2nd Ave., So. Boston, Mass.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA
Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.
Ši knyga parsiduoda po $4.00 ir $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $1.
Am. Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

TRYS TIESOS APIE GIRTUOKLYSTĘ

Pats Skaityk ir Kitiems Pasakyk — Parašė Kun. Kaz. Paltarokas

I.

Girtuoklystė – Nesveikata

"Sveikas!" — "Dėku!"

(Tęsinys)

Kraujo versmė tai širdis; ji raumeningas indelis, kurs nuolat plasta: tai išsikėčia tai susitraukia. Kada širdis susitraukia, varo iš savęs kraują gįslomis, kurios suvienytos su širdimi. Kam tat? Nugi, širdis siuntinėja maistą visoms kuno dalims. Kunas vienok tesunaudoja maistą, jį visiškai suvirinęs, beveik sudeginęs. Tam reikalingas yra karštis. Kada virtuvas užvirtų kad jame galėtų degti ugnis, negan anglių, reikia dar oro. Taip-pat nelyginant, žinoma, be ugnies, kad kunas galėtų suvirinti maistą, reikalingas yra taip vadinamas degis, gaunamas iš oro; tode raudonuose kraujo burbuliukuose yra grynas oras. Kol maistas suverda, grynas oras iš dalies genda, virsta garais; juos burbuliukai turi laukan išnešti. Kada širdis išsikėčia, grįžta jon kitomis gįslomis, kurios galais sujungtos su pirmomis, kraujas, pasigavęs su savimi sugedusį orą, garus, — tekėdamas per plaučius juos iškvėpuoja; gavęs gi vėl degio, grįžta, tik iš kitos pusės širdin atgal, kad vėl aplink pradėtų kelionę po kuną.

Plaučiai — tai dumplės, kurios tarytum ugnį pukšto musų kune. Plaučiai pristato raudoniems kraujo burbuliukams gryno, kaip reikiant, oro, iškvėpuoja gi sugedusį orą. Todel labai svarbus daiktas, kad musų plaučiai butų sveiki. Plaučiams alkoholis ir gi nemažai kenkia. Nuo alkoholio plaučiai nebegali kiek reikia, pristatyti kraujui degio, iškvėpuoti sugedusių oro garų, todel jie pritvinksta kraujais, pasidaro sunkus dvasavimas; įsikeri gerklės uždegimas; tatai pažadina tankų kosulį, kurs plaučius išvaržo, ištampo, stumi net prie uždegimo plaučių, kas tankiai liudnai baigiasi, nes girtuoklio širdis nusilpnėjusi.

Širdis nuo alkoholio taukais apauga, išsikėčia, nustoja savo tamprumo, sunkiau plasta, nebegali taip gerai varinėti kraujo į kitas kuno dalis; iš to kyla kartais gįslose kraujo susiturėjimas; iš čia vėl — sunkus alsavimas širdies mušimas; ir žmogus palengva žengia karstan. Ypatingai širdis pasididina, taukais apauga pas geriančius alų; tuomet jai sunku perleisti per save daug skystimo; del didelio darbo labai vargsta, kartais net umai nusilpsta, kaip sakoma, plyšta. ir girtuoklis staiga žuna.

Širdies darbą dar apsunkina gįslos, kuriomis kraujas nešioja maistą po visas kuno dalis; joms alkoholis ir gi nemažai kenkia. Mat, valgiuose ir gėraluose yra kalkių; jas alkoholis nesuviršKintas įneša kraujan; ten kalkės prilimpa prie gįslų sienų; taip tos liaunios triubelės stingsta, rukšlėjas, pasidaro šiurkščios, trapios. Kraujas tokiomis nelygomis gįslomis pamažiau teka; tarp gįslų nelygumų pasilieka kai kurie kraujo lašeliai; prie jų prilimpa kiti: darosi šašeliai; gįsla palengva užsikiša; gali ją pramušti stipresnė kraujo banga; bet girtuoklio gįslos esti trapios; kartais plyšta, pasidaro žmogaus viduje kraujo pludimas; jei tat atsitinka smegenyse, sakome, kad mirė žmogus nuo apopleksijos.

Kas yra namuose šeimininkas, tai žmogaus kune smegenįs; dar šeimininkas netaip greitai sužino, kas dedasi namuose, kaip smegenįs — kas esti visose kuno dalyse. Įsidursi adata pirštą, užsigausi koją į akmenį, — tuojau smegenįs apie tat žino. Kaip gali smegenįs žinoti, budamos galvoje, kas įvyksta kojose, rankose ir kitose kuno dalyse? Ugi turi daug tarnų, kurie vadinasi dirksniais. Yra tai labai laibos gįsliukės, kurios iš visų kuno dalių suseina smegenyse, čion atneša žinias, iš čia neša kuno sąnariams paliepimus. Smegenyse veikia visos sielos galybės: valia, protas, atmintis...

Alkoholis dirksniams ir smegenims — didžiausi nuodai. Kada žmogus išgeria svaiginančių gėralų, alkoholis, kurs juose yra, su krauju išvaikščioja po visą kuną, pasiekia net smegenis. Pasigėrus arba, kaip gydytojai sako, užsinuodijus alkoholiu, jaučiamas iškarto tulas gerumas; pasidaro tarytum šilta visam kunui, ypač galvai; žmogus linksmai šaipos; bet nepoilgo visaip mainos; vieni pradeda snaudulIuoti; kiti nuliusta, verkia be priežasties; treti didžiuojas, giriasi be galo, be krašto; ketvirti lieka perdaug lipšniais, bučiuojas, penkti daros piktais ieško priekabių ima barties, vaidus kelti, mušties, net indus, baldus daužo kojomis spardo.... Vienu žodžiu protas truputį pamišta.

Jei tolIau geria, dar labiaus alkoholis nusilpnina protą; smegenįs nebegali, kaip reikiant, duoti paliepimų kitoms kuno dalimis; žmogus pradeda nebenusivaldyti, griuvinėja; kada visai pasigeria, griuva, kaip rąstas, kur pakliuva; guli nepatogiausiose net vietose, beveik be jausmų; nors užsigauna kartais lig kraujų, vienok skausmo nejaučia: veidas išpurtęs, melsvai-raudonas; akįs paraudonavusios papIudusios ašaromis; lupos apsiputojusios; krutinė sunkiai kriokia; visą žmogų šaltas prakaitas muša; kunas, dviem-trimis laipsniais šaltesnis, kaip paprastai, šalčio nebjaučia; todel girtuokIiai neretai sušalsta bent atšaldo kojas, rankas, ausis. Taip tatai pasigėrus dirksniai ir smegenįs užsinuodija, suserga, nebegali tarp savęs susitarti nebežino kur kas dedasi.

Jei tat atsitinka sykį, antrą, trečią, žmogus kaikurį laiką pabloguoja paserga pagiriomis ir tiek; bet, jeigu tankiai pasigeria ,gali atsitikti užsinuodijimas ilgesnis; tuomet pakinkiai pradeda linguoti, rankos drebėti, kalba pasidaro neaiški akįs nebetaip gerai mato, pribunka girdėjimas; o vis tai delto, kad girtuoklių dirksniai sugenda. Jei gi alkoholis nuolat vartojamas tai užima smegenis, gali atsitikti baltoji karštligė, net proto sumišimas.

Ypatinga girtuoklių liga — tai baltoji karštligė. Apie ją gal esate girdėję? Ligoniui rodosi, kad jį apipuolė pelės, žalčiai, piktosios dvasios ar kitos kokios biaurybės; jis nuo jų neranda ramybės nei dieną nei naktį; nuolat juda kruta, mojuoja rankomis, rupinas jomis nusikratyti; meldžia kitus nuo jo neatstoti, gelbėti nuo tų baisenybių. Ligos pradžioje taip jam vaidinas tik tamsoje, paskiaus ir prie šviesos, labiausiai, kada tyla; tuomet ligonis girdžia kokius ten šnibždėjimus kniaukimus, lojimus, dantų griežimus... Jis metasi kur nors pasislėpti, bet veltui. Taip esti kelias dienas, paskiau pereina; ligonis gali pagyti. Bet, nenustojant gerti, liga kartkartėmis atsinaujina, kaskart baisesnėje išvaizdoje. Nuo jos rečiau temiršta; daug didesnė ligonių dalis palieka pusgalviais, ar liekasi pamišeliais.

Dar XIX šimtmečio pradžioje buvo patirta, jog Amerikos ligonbučiuose trečia dalis patekusių ten bepročių yra gavę proto sumišimą nuo tankaus ir gausaus svaiginančių gėralų vartojimo. 1851 metais vienas žinovas po dvidešimties metų tyrinėjimų parodė, kad Anglijoje daugiau pusės atsitikimų proto pasimaišymo tik vien iš girtuoklystės paeina, labiausiai — iš perdidelio degtinės gėrimo. Francijoje nuo 1865 ligi 1900 metų svaigalų vartojimas mažne tris kartus padidėjo, drauge pabludusių skaičius keturius sykius pasididino.

"Pirmiau,—rašo vienas garsus gydytojas, — degtinė buvo laikoma vaistu, apsaugojančiu nuo kaikurių ligų; dar ir dabar kaikuriam gydytojui sunku nusikratyti tos paikios, jau su motinos pienu įčiulptos nuomonės; vienintelis degtinės veikimas, tai sujudinimas žmogaus dirksnių, kurie po tam daug silpnesni lieka; kada gi dirksniai silpnesni, tad ir visas žmogus pasidaro silpnesnis; tuomet į žmogų turi daug didesnės įtekmės visokios ligos ir negalės; todel jau visiems žinoma ir aišku, kad visos limpančios ir nelimpančios ligos daug greičiau prisiplaka prie vartojančių degtinę ir girtuoklių, nuo kurių paskui ir sveikiems, nevartojantiems degtinės, tenka".

Jau 50 metų atgal trįs tukstančiai Europos gydytojų parodė blogas pasekmes, kurios kyla iš vartojimo degtinės, kaipo naminio vaisto, be gydytojo patarties. Oldenburgo gercogystėje, kame labai buvo prasiplatinęs degtinės vartojimas, gydytojai viešai paskelbė, kad degtinė, vartojama kasdieniniame žmogaus gyvenime, kaipo vaistas, beveik visuose atsitikimuose pavojinga, ypač visokiose vidurių ligose. Tuotarpu pas mus nevienas net ir mokytas žmogus mano, kad degtinės gėrimas apsaugąs nuo visokių limpančių ligų, labiausiai nuo koleros.

(Daugiau bus)

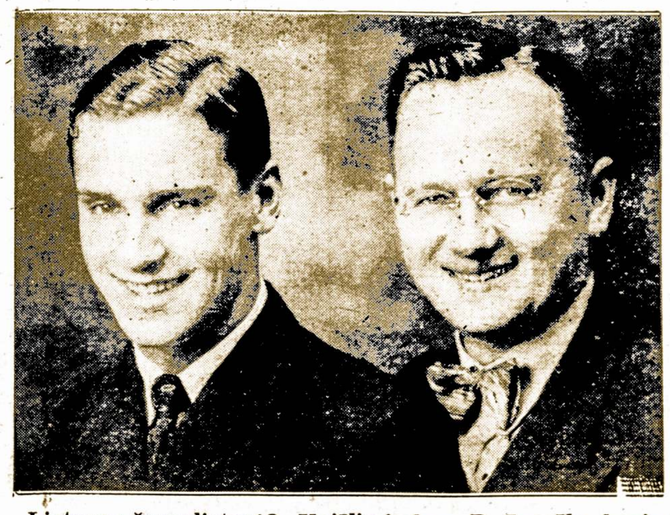

Lietuvos žurnalistas O. Vejėlis ir kap. P. Jurgėla, kurie šiomis dienomis lankėsi Worcestery ir "Amerikos Lietuvio" redakcijoje. Jiedu važinėja po Am. liet. kolonijas ir renka lietuvių veikėjų fotografijas su parašais Pabaltijo tautų įžymybių albumui, kuris bus padėtas Vytauto Didžiojo Muziejuje, Lietuvoje. Jie įvažiavo 4850 mylių ir aplankė 35 lietuvių kolonijas, Massachusetts, Connecticut, Rhode Island, New York, New Jersey, Pennsylvania Ohio, Michigan, Indiana, Illinois ir Wisconsin valstijose.

Šie du žurnalistai iš Worcesterio išvyko į Bostoną. Įdomius savo kelionės įspudžius jie žada aprašyti spaudoje.

Arėjas Vitkauskas

GYVOS SVAJONĖS

(Žiemiškas Sapnas Tikrenybėje)

Žiemą aistringai aš dangų svajojau:
gilų, mėlyną — ir pievas po juo,
svajonėje vieną aš ryškiai žinojau,
kad — vos nusiritęs bus žiemos akmuo —

aš pulsiu išalkęs platybę kvėpuoti
ir vysiu akimis laukų margumus,
o vasara eikli galės man jau duoti
progos: jos pažinti visus smagumus...

Per speiguotą žiemą širdyje aš laukiau,
kol pusnys ir šalčiai sutirps ir išnyks,
ir sapno lyg tikro aš vis nenutraukiau,
kad siela į erdvę, sparnuotą, išvyks;

svajojau, kaip miela man bus pagulėti
ant pievų ir žvelgti į tolį dangaus,
į auksintus vabalus tyliai žiurėti,
kai laipios po smilgas... To noro brangaus

aš kalnus, su ilgesio karščiu, sukroviau —
ir žemės po kojomis lyg nejutau,
kai sielvartus pirmus širdyje išroviau,
kai kirvių šimtais sau ledus iškirtau;

kirvių aštrių man paskolino saulė —
atnešė jų man karšti spinduliai.
dingo ir pašalas, tunojęs kaule,
tunojęs kune, tunojęs visur giliai...

Siela, lobyną jėgų pasisėmė
iš skambančios, žydinčios galios — Gamtos —
dainos sparnuotos lengvai gimti ėmė
garbei klestėjimo, saulės ir jos!..

Plunksną vedžioju, o sraunus Nevėžis
žvilga prie kojų sidabro kupra,
darosi dvasioje įspudžio rėžis —
žvilganti bus atsiminimų vaga.

Nuogas kalbuosi su šlemenčiu krantu,
šildomas saulės į dangų žvelgiu... —
Taip, taip, ir taip! Aš — suprantu!..
Žiemišką sapną juk gyvą regiu...

Spurda prie krumų mėlyni sparnuočiai,
spindi Nevėžyje keista varsa...
Taip! Išsvajotų vaidų — iki sočiai,
žiemiško sapno — jau gyvo — gana!..

Vilčatavos mokykla, Prie Nevėžio. 1929. VIII.

Matematikos Karalius

1777 m. Braunšveige, vienam amatininkui gimė sunus, kuris. sulaukęs septynerių metų amžiaus, ėmė lankyti mokyklą. .

Kartą matematikos mokytojas, norėdamas užsiimti klasėje savo paties darbu, davė jiems darbą, kad mokiniai "nekliudytų".

— Paimkite savo sąsiuvinius, parašykite visas skaitlines nuo—1-40, ir sudėkite jas.

Ir mokytojas atsisėdo į savo vietą, įsitikinęs, kad dabar klasė nekliudys visą valandą.

Bet nepraėjo ir kelios minutės, kad vienas iš mokinių pakėlė ranką.

— P. profesoriau!

— Na, ko nori?

— Aš išrišau uždavinį.

Ir vaikas padavė mokytojui savo sąsiuvinį.

— Nekalbėk niekų! kaip galėjai tu tai padaryti per keles minutes!

Mokytojas pažiurėjo į sąsiuvinį ir buvo labai nustebintas. Vietoje visos skilties sudėtų skaitlinių, buvo parašyta tik viena skaitlinė: 820.

Ir ta skaitlinė pasirodė tikra.

Mokytojas nežinojo, ką pasakyti mokiniui.

— Kaip tu tai išrišai?

— Aš suskaičiavau.

— Kokiu budu?

— O taip: I plius 40 duoda 41; 2 plius 39 duoda taip pat 41; 3 plius 38 taip pat, ir taip be pabaigos. Man tenka, reiškia, padauginti 41 and 20 ir aš gaunu skaičių 820.

Mokytojas, supratęs, kad septynerių metų vaikas, atidengęs taip svarbų dalyką, bus didžiu matematikos genijum užsiėmė juo daugiau; kaip kitais mokiniais ir dabojo jo tolimesnį mokinimąsi. Su savo pirmojo mokytojo pagelba, vaikas nuėjo toli, ir budamas 30 metų pasidarė jau profesoriu, buvo netrukus paskirtas Gettingeno observatorijos direktoriu ir 1833 metais, drauge su Veberiu ir išrado elektrišką telegrafą.

Pirmą savo knygą jis išleido budamas dviejų dešimčių dviejų metų amžiaus, po jos buvo išleisti kiti rimti kuriniai.

Prusijos karalius suteikė jam medalį su užrašu: "Matematikos karaliui".

Tai — vieno iš didžiausių pasaulio matematikų, Karaliaus Bausso, istorija. Arėjas V-kas

Vietos žinios

Svečias iš Cleveland, Ohio

K. S. Karpius, "Dirvos" redaktorius, ką tik sugryžęs iš Pasaulio Lietuvių Kongreso, Lietuvos, aplankė "Amerikos Lietuvio" redakciją, trečiadienį, spalio 2-trą dieną. Jisai svečiavosi pas savo gimines Providence, R. I. ir sustojo Worcestery, pakelyje į namus, atgal prie savo laikraščio vedimo darbo. Gerbiamas redaktorius Karpius papasakojo daug iš Pasaulinio Lietuvių Kongreso ir apie paskutinius įvykius Lietuvoje. Ypač pažymėjo, kad Amerikos lietuvių spauda turi svarbią reikšmę lietuvybės palaikyme. Išbuvęs redakcijoj per valandą laiko, skubiai išvyko į Clevelandą.

Aukotojai Lakuno Dovanai

Jau buvo minėta, pereitame "A. L." numeryje, kad Vilniui Vaduot Sąjungos skyrius pasiuntė $100. lakunui Feliksui Vaitkui į Kauną, per Lietuvos Generalinį Konsulatą. Dovana susidėjo iš $75. iš V.V.S. skyriaus iždo, o kitus sudėjo vietiniai lietuviai darbuotojai. Sekantieji aukavo: Julė Lendraitienė $2.; po $1. S. Paškauskas, A. Jasaitis, J. Endzelis, P. Lapinskas, A. Janušionis, S. Purvinskas, J. Malinauskas, A. Duda, A. Žaliauskas ir Z. Kaulakis; po 50c: V. Valatka, J. Rauktys, P. Juozunas, J. Pupka, D. Mažeika, M. Žemaitaitis, K. Rainys, J. Jeseliunas, J. Klimas ir J. Vieraitis. Smulkiais surinkta $9.78, viso surinkta $27.78.

V.V.S. skyriaus valdyba reiškia širdingą padėką visiems aukavusiems ir prašo visų lietuvių remt V.V.S. skyriaus darbus ir tuomi pagelbėt Lietuvai.

Valdyba

Antanas Čenis, Mokytojauja Bostono Kolegijoj

Antanas Čenis, baigė Šv. Kryžiaus Kolegiją šį pavasarį, kur jisai pasižymėjo kaipo nepaprastai gabus atletas. Jisai gavo B. S. laipsnį chemijoj, kas labai retai pasiekiama atleto, delto, kad kursas nėra lengvas ir reikalaujama daug laiko praleisti laboratorijoje. Vasaros laike, jisai lošė su American Steel & Wire Kompanijos, Pietinių Dirbtuvių, beisbolo komandoje. Šioji komanda priklauso prie "Industrial" lygos ir Čenis joje atsižymėjo kaipo gabus lošikas.

Šį rudenį, Bostono kolegijoje, Antanas Čenis studijuoja chemiją, kad pasiekus meistro laipsnį. Jisai buvo apdovanotas stipendija chemijos moksle ir per vienus metus studijuos pasiekt M. A. laipsnį. Sykiu jisai atliks pareigas kaipo chemijos mokytojas pirmųjų metų studentams. Antanas Čenis yra Kastanto ir Onos Čenų sunus, 70 Upsala gatvės.

Lietuvių Radijo Programas

Prašome užsistatyt savo radijus — WHDH stoties (830 kilocikliaus) kaip 9:30 ryte šį sekmadienį.

Programos dalyviai: 1. — Juozo Bliudžio Benas iš Worcesterio grajis. 2. — Dainuos p. Viktorija Putelienė iš Worcesterio, akompanuos Juozas Putelis. 3. — Dainuos Ignas Kubiliunas iš South Bostono, akompanuos Elena Žukauskiutė.

Prašome neužmiršt parašyt laišką ar atvirutę į stotį WHDH, parašydami kaip patiko programa arba klauskite kokias dainas norėtumet išgirst? Adresuokite: Radijo Korporacija, 73 Farragut Rd., So. Boston, Mass.

Liet. Radio Korp.

Teismo Žinios

Worcesterio apskrities Superior Teisme, teisėjo Winifred H. Whiting, akivaizdoje, buvo išklausytas Adomo Ramaskevičiaus, Milford, Mass. skundas prieš Mario Paradiso, automobiliaus vairuotoją. Adomas Ramaskevičius, Adam Raymond, yra administratorius Onos Ramaskevičienės turto. Automobilis, kurį vairavo Mario Paradiso, apsivertė ir sužeidė moterį. Nagrinėjimai tęsėsi nuo rugsėjo 26-tos dienos iki spalių 3 dienos.

Ginčams užsibaigus, byla buvo perduota sprendėjams pereito ketvirtadienio ryte ir apie ketvirtą valandą po-pietų buvo prieita prie sprendimo skundėjo naudai. A. Ramaskevičiui pripažinta $3,656.50. Skundėjo A. Ramaskevičiaus advoktas buvo Antanas O. Shallna, iš Boston, Mass.

Vyčių Balius Maironio Parke

Spalio 5-tą dieną, Maironio Parke, įvyko Naujos Anglijos L. Vyčių Beisbolo Lygos Bankietas. Suvažiavo L. Vyčių beisbolo komandos iš įvairių Naujos Anglijos miestų — iš viso apie 200 jaunimo. Vietinė kuopa parengė puikią kalakutų ir įvairių skanumynų vakarienę.

Advokatas Antanas Mileris buvo programos vedėjas arba perstatytojas. Jisai perstatė visų miestų lietuvių komandų pirmininkus, kurie pasakė prakalbėles anglų ir lietuvių kalbose; daugiausia išsireikšdami apie sportą. Beisbolo Lyga įteikė sidabrinę taurę Lawrence'o Šv. Pranciškaus parapijos komandai, Lygos čampionato laimėtojai. Viktoras Babelis, iš Norwoodo, Lygos pirmininkas įteikė dovaną sykiu pasakydamas prakalbėlę. Adolfas Medikevičius, Lawrenceo komandos vedėjas, priėmė dovaną ir išreiškė padėkos žodžius. Tarp kalbėtojų buvo Antanas Keršis, iš Norwoodo; Pranas Razvadauskas, iš Bostono; Vincas Kereišis, iš Worcester, Mass.

Po vakarienės, grajinant Prano Navicko orkestrui, jaunimas šoko ir linksminosi iki 12-tos valandos nakties. Visų upas buvo kuo linksmiausias.

Rengimo komisijon įėjo sekantieji nariai: Jonas Alavošius, Elzbieta Aukštikalniutė, panelė Čiupliutė, Rita Tamkiutė, Elena ir Lillian Karpavičiutė, Elena Žemaitaitė, Adomas Taparauskas, Pranas Tumas, Juozas Bačys. Reikia pasakyti, kad šitą vakarienę surengė šaunios šeimininkės: Petronė Alavošienė, Magdalena Pečiulienė, Agota Roglienė ir Marijona Parulienė. Už tokį puikų pasidarbavimą vakarienės dalyviai išreiškė širdingą padėką.

Ten Buvęs

L. D. S. Seimas Worcestery

Lietuvių Darbininkų Sąjungos seimas įvyko spalių 8 ir 9 dienomis, Aušros Vartų parapijoj. Seimas prasidėjo iškilmingomis šv. mišiomis ir pamokslu Aušros Vartų parapijos bažnyčioj, 9-tą valandą ryte. Seime ėmė dalyvumą daug žymių kunigų ir veikėjų.

Seimo pabaigoje išrinkta sekantieji Centro Valdybon: kun. Jonas Švagždys, iš Brocktono pirmininkas; kun. Pranciškus Juras, iš Lawrenceo, vice-pirmininkas; Antanas Kneižys, iš Bostono, sekretorius; Pranas Razvadauskas, iždininkas; kun. Jonas Vaitekunas iš Providence, R. I., ponia Ona Šaurienė iš Bostono ir Bronius Bartkevičius iš Bostono, iždo globėjai.

Seimui užbaigus, trečiadienio vakare, įvyko iškilminga vakarienė, Aušros Vartų parapijos svetainėje, ne tik parapijos 10 metų sukaktuvių paminėjimui, bet ir seimo atstovų pagerbimui. Ėmė dalyvumą sekantieji žymus veikėjai: kun. kanauninkas Fabijonas Kemėšis, Dotnuvos akademijos kolegijos profesorius, iš Lietuvos; kun. Kazimieras Urbanavičius, Kunigų Vienybės Pirmininkas; kun. Simonas Struckus, Scranton, Pa.; adv. P. Bublys, kun. Jonas J. Bakanas ir Harold D. Donahue, vietinis; kun. J. Bružikas iš Lietuvos; Teklė Mažeikienė, M-st. Sąjungos pirmininkė ir Juozas Žemaitis, L.D.S. apskričio atstovos. Kun. K. Vasys buvo programos perstatytojas. Aušros Vartų choras padainavo lietuviškų dainų, vadovaujant Justinui Balsiui, vargonininkui.

Gėlių Dienos Pasekmės

Labdarybės draugijos metinė gėlių diena įvyko rugsėjo 28-tą dieną. Nors oras buvo blogas, lietus trukdė, vienok pasekmės buvo geros ir surinkta daugiau kaip pereitais metais. Atskyrus visas išlaidas, gryno pelno liko $500.

Labdarybės draugijos valdyba ir gėlių dienos komitetas reiškia širdingą padėką aukotojams, darbininkams ir visiems kurie prisidėjo kokiu nors budu prie šio gražaus darbo — neturtingų šeimynų ir našlaičių naudai.

Narys

Worcesteriečiai Kviečiami į Bostoną

D.L.K. Vytauto draugija, So. Bostono, rengia didelį balių, kurs įvyks spalio 12-tą dieną, Kolumbo šventėje, 4-tą valandą po-pietų. Balius įvyks Lietuvių svetainėje, kampas E ir Silver gatvių, So. Boston, Mass. Worcesterio ir apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir sykiu pasilinksminti.

B. K.

Labdarybės Dr-jos Susirinkimas

Labdarybės draugijos susirinkimas įvyks antradienio vakare, spalio 15-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7:30 valandą vakaro. Visi nariai malonėkite imti dalyvumą. Bus įvairių komisijų svarbus raportai pranešti taipgi išgirsite raportą iš Gėlių Dienos. Malonėkit atsivesti naujų narių prirašyt prie draugijos. Neužmirškite šeštadienio vakarą atsilankyt į Maironio Parką, kur galėsit pašokt ir pasilinksminti.

Narys

Vyčių Rudeninis Balius

L. Vyčių 26-ta kuopa, prie Šv. Kazimiero bažnyčios rengia savo antrą metinį rudeninį balių, Maironio Parke. Pasilinksminimas įvyks ketvirtadienio vakare, spalio 17-tą, vakare, o pradžia bus toje pačioje minutėje, kada ateisite. Užkviesta labai gerai žinoma orkestra grajit šokiams. Visi kviečiami atsilankyt, o ypač jaunimas neturėtų tokios progos praleist.

Rengėjai

Alavošiaus-Karsokaitės Vestuvės

Juozas Alavošius ir Katarina Karsokaitė susituokė šeštadienio ryte, rugsėjo 28-tą, Šv. Kazimiero bažnyčioj. Kun. Augustinas Petraitis atliko vestuvių apeigas. Bažnyčios altoriai buvo labai gražiai išpuošti gyvomis gėlėmis ir buvo pritaikytos tam tikros elektrinės šviesos. Laike mišių, ponia Anielė Tamkienė ir Marijona Tamkiutė giedojo solo. Nors oras buvo blogos, vienok bažnyčia buvo pripildyta žmonėmis.

Jaunojo tėvų namuose, pas Petrą ir Petronėlę Alavošius, 109 Houghton gatvės, įvyko vestuvių pokylis, kuriame dalyvavo apie 50 svečiai, visi giminės ir abudu kunigai. Laike pietų buvo pasakyta prakalbėlių ir įvairių linkėjimų. Pirmiausia, Šv. Kazimiero parapijos kunigai ir paskui visi svečiai viens po kitam linkėjo jauniemsiems laimingo gyvenimo. Svečiai linksminosi kiek laiko, jaunavedžiai atsisveikinę išvyko kelionėn, gi paskui ir visi išsiskirstė namon. Jaunavedžiai, sugryžę iš kelionės, apsigyveno savo namuose, 57 Crowningshield Rd.

Žinių Rinkėjas

Padėka

Šv. Vardo Marijos Draugijos piknikas įvyko rugsėjo 15 d., Maironio Parke. Visa valdyba ir draugija reiškia širdingą padėką visiem darbininkėm, darbikam ir atsilankusiem. Sekantieji biznieriai prisidėjo prie šio parengimo gausiomis aukomis: Jonas Patinskas, Antanas Paulukonis, p. Gilius, 61 Millbury St., Mykolas Kinderis, Ignas Pigaga, A. Kundrotas, Empire Beef Co., J. Glavickas, John Kaszkow, A. Sawicki, Juozas Dapkunas, J. Hajdamovicz, J. Struckus, Jonas Dvareckas, p. Volungevičius, A. Puras, J. P. Buyniski, A. Šuklis, Family Bakery, Mikas Čivinskas, G. Palaima, A. Zinkus, Riley Bakery, Jonas Bačinskas ir John Thompson. Viršminėtiem pramonininkam reiškiame nuoširdžią padėką.

Pelno atliko po $50. Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijom.

Julė Aliukienė, Prot. Rašt.

CHRYSLER ir PLYMOUTH
NAUDOTŲ KARŲ IŠPARDAVIMAS
Pradedant šeštadienio ryte ir pakol visi naudoti karai bus išparduoti, mes parduosim šiuos karus už Jusų kainas ir sąlygas:
1935 CHRYSLER SEDAN, Demonstratorius
1931 DODGE SEDAN
1931 AUBURN SEDAN
1928 BUICK SEDAN
1931 PEERLESS SEDAN
1935 PLYMOUTH, Demonstratorius
1929 HUDSON SEDAN
1928 HUDSON SEDAN
1931 BUICK COUPE
2 DODGE SEDAN PASIRENKANT $50.
1933 DODGE DE LUXE MODELIS, SU RADIO — $200. PIRMA MOKESTIS
Yra dar 20 karų iš ko išsirinkt ir visi karai gvarantuoti. Mes turime parduoti, idant padaryt daugiau vietos. Musų nuostolis bus Jusų naudai. Ateikite ir duokite pasiulymą už bile kurį naudotą karą ką turime.
L. & K. MOTOR, INC.
Lietuvininkas ir Petkunas, Savininkai
5 Grabowski Square — Worcester, Mass.
TEL. DIAL 2-9041

WORCESTERIO NEPAPRASČIAUSIOS GĖRYMŲ VERTYBĖS!!!
Reta Kombinacija Nr. 1
Puskvortė 90 "Proof"
Degtinės Sendinta Medyje .... 97¢
6 Bonkos Pilno Stiprumo Alaus .
Reta Kombinacija Nr. 2
Pusė Puskvortės 90 "Proof"
Degtinės Sendinta Medyje .... 49¢
3 Bonkos Pilno Stiprumo Alaus .
Dėžė – 24 bonkos pilno stiprumo alaus $1.39
(BONKAS SUGRĄŽINT — BE PRISTATYMO)
Tyra Degtinė
už žemą kainą $1. kvorta
ŠIOS VETRYBĖS TIKTAI IKI COLUMBO ŠVENTĖS
Sausa Distiliuota
Kadugių Degtinė
už žemą kainą $1.15 kvorta
Mes Užlaikome Puikiausį Pasirinkimą Degtinės — Vyno ir Alaus Už Žemiausias Kainas Mieste. Duokite Mums Progą Jums Įtikinti.
NORE'S INC.
155-159 WATER G-VĖS — TEL. 3-0250 — PRISTATYMAS UŽDYKĄ

SVARBI ŽINIA
Namų savininkai, Jųs galite sutaupyti 20 centų ant kiekvieno dolerio, apdrausdami savo namus nuo ugnies per L. J. Paulauską, seniausią lietuvių agentą. Tie, kurių ugnies apdrauda baigiasi, kreipkitės del informacijų.
L. J. PAULAUSKAS
Tel. 4-7957 — 10-A Vernon St.
Worcester, Mass.

Specialis Pasiulymas Susipažinimui
MOTERŲ BATAI —
Puspadžiai ir Užkulniai 69c
VYRŲ BATAI —
Puspadžiai ir Užkulniai 89c
Ateikite ir gausite vieną iš musų kuponų už dyką su kiekviena batų pora
PROGRESSIVE SHOE REPAIR SHOP
83 Harrison St., Worcester, Mass.

Millbury Furniture COMPANY
Baldai, Kilimai, Naminiai Rakandai
Grunow — Norge — Crosley
ELEKTRINIAI ŠALDYTUVAI
Glenwood, Queen Atlantic ir Kitų Išdirbysčių PEČIAI
Philco — RCA Victor — Zenith RADIO
Maytag—ABC—Thor—Blackstone SKALBIMO MAŠINOS
Taipgi Mes Taisome Radio
Geriausios Rušies Baldai už labai žemą kainą — Mokant tuojau arba išsimokėjimui.
TEL. DIAL 2-5936
178-200 Millbury Street
Worcester, Mass.

Šaltas Oras Ateina
Bukit Prisirengę—Pirkit Dabar
KOKSAI Žirniniai $10.40 Riešutiniai $12.00 Vidutiniai $13.90
Anglys Riešutiniai $13.65 Didesni $13.90
Mystic Briquets Apvalainios Anglys $10.90
Domestic Fuels, Inc.
Puikiausios Rušies — Prieinamos Kainos
641 CAMBRIDGE ST.
Tel. 5-6962

High-Test Range &
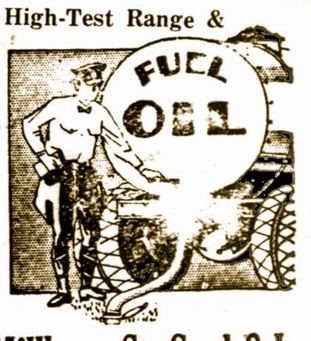

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Ačiu Už Gausią Paramą ir Skaitlingą Atsilankymą Laike Musų Atidarymo
ROME'S APPAREL SHOP
100 GREEN ST. — WORCESTER, MASS.
Laike sekančios savaitės laikysim tąs pačias žemas kainas:
Visi $10.98 Apsiaustai — Specialiai $7.74
Visos $2.98 Suknės ..... už $1.84
Visos $5.98 Suknės ..... už $3.84
Pilnas Pasirinkimas Vaikams Paltų ... $7.94 — $8.94
JULIA STYLES STOŠKUS, Vyriausioji Pardavėja
Sutaupote Nuo 35 iki 50 Nuošimčių Perkant Čia
Rome's Apparel Shop

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS
Columbia — Victor — Okeh — Odeon
REKORDAS PO 50c-75c
Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyt naujausius ir gražiausius rekordus
Kreipkitės:—
Amerikos Lietuvio Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery
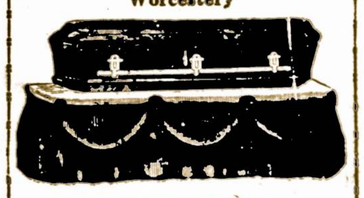
Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
340 HARDING STREET

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS